

YEREL YÖNETİMLER
ÇÖZÜMÜN BİR
PARÇASI

14

VİRÜSÜN SIFIR
NOKTASI:
WUHAN

30

KORONAVİRÜSÜ
YENEN İTALYAN
KASABASI: VO

34

DÜNYA KENT GÜNDEMİ

Aylık Süreli Yayın **Mayıs 2020** // 02

COVID-19

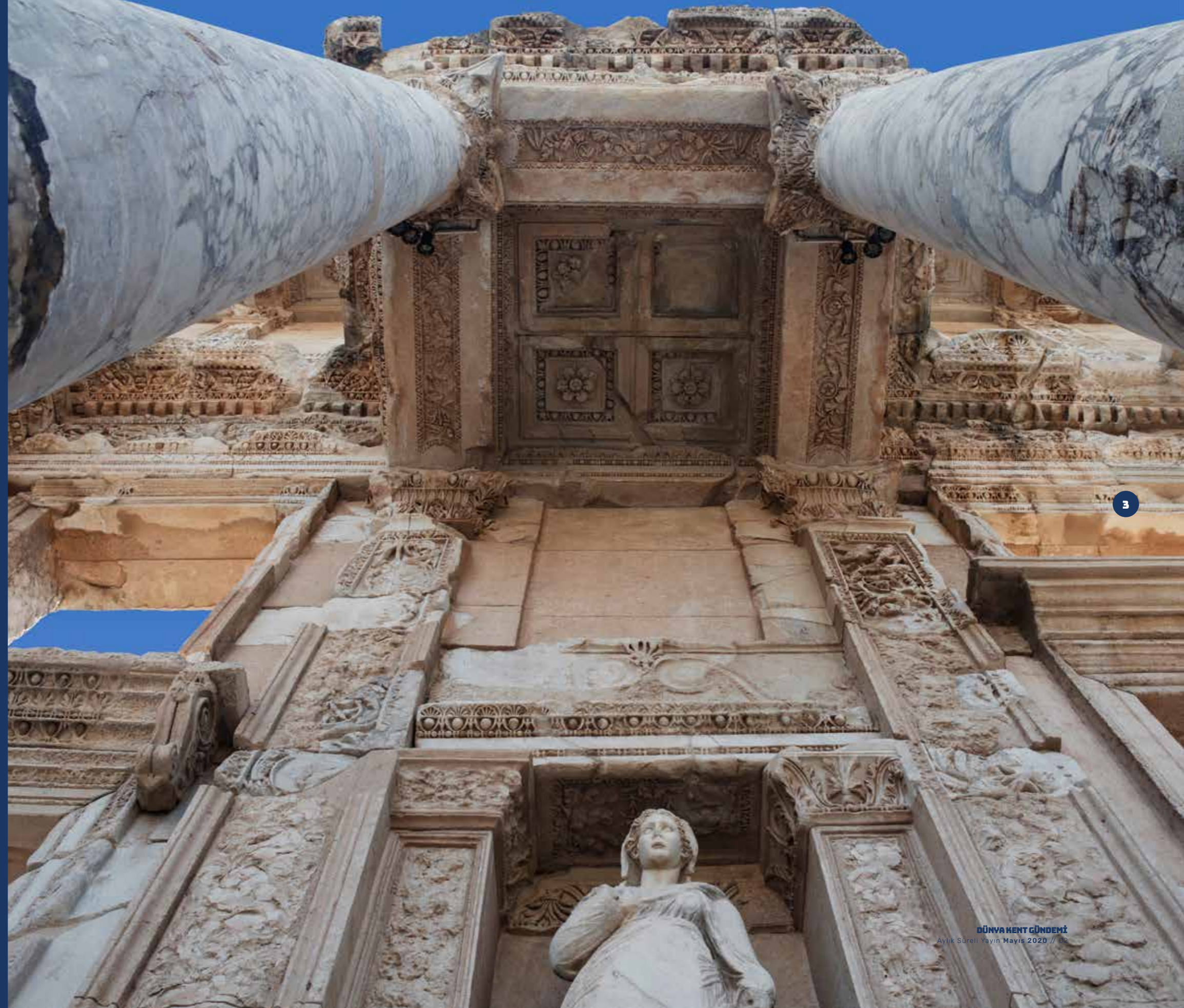
DÜNYA KENT GÜNDEMİ

Aylık Süreli Yayın Mayıs 2020 // 02

İmtiyaz Sahibi
İzmir Büyükşehir Belediyesi

Yayına Hazırlayan
GODA Reklamcılık Ltd. Şti.

Yayın Türü
Aylık Süreli Yayın

SUNUŞ

TUNÇ SOYER
İzmir Belediye Başkanı

Yeni Dönem ve Kriz Belediyeciliği...

Sıklıkla vurgulanan dünyanın küresel bir köy olduğu tezini kendi hayatımızda olumsuz bir biçimde bütün gerçekliğiyle yaşıyoruz. Dünyanın ekonomik krizden geçtiği bir dönemde ortaya çıkan salgın var olan krizleri daha da derinleştirdi. İnsanlar, ülkeler, bölgeler arasındaki eşitsizlikler daha yoğun bir içerik kazandı. Ancak küreselleşen bu durumlar karşısında Covid-19 (Koronavirüsü) salgınının farklı bir biçimde analizi gerekmektedir. Çünkü insanlığın daha önce karşılaşmadığı çapta ağır bir krizi, bir insanlık krizini çok kısa bir sürede önümüze koydu ve dünyanın adeta eve kapanmasına neden oldu. Bir bilim kurgu filmi izliyormuşçasına bütün insanlık durumu anlamaya, çözümler üretmeye çalışıyor. Ancak herkesin farkında olması gereken temel mesele hepimizin önünde yeni bir durum olduğu gerçeğidir. Salgının yayılma hızı; sağlık, ekonomik, sosyal alandaki gelişmeler bizlerin yeni bir sürece hazır olmamızı gerekli ve zorunlu kılmaktadır. Bugüne kadar dile getirdiğimiz, uğruna mücadele ettiğimiz ve çok yönlü yaşama geçirdiğimiz sosyal devlet ve sosyal belediyecilik uygulamalarının ne denli yaşamsal olduğunu bir kez daha gördük. Sağlıkta temel bir hak olduğu ve ücretsiz olunması gerektiği savunumuz çok daha büyük bir anlam ve önem kazanmıştır. Ulusal, sınıfsal, cinsel ayrımcılıkların, eşitsizliklerin giderilmesinin ne denli acil olduğu ve bu konuda mücadelenin büyütülmesi ve çözümlerin üretilmesinin hayati olduğu bir kez

daha anlaşılmalıdır. Bizim yaşama geçirmek için büyük mücadele verdiğimiz, çok yol aldığımız kent dayanışmasının, kır-kent buluşmasının, kentlinin yönetime katılmasının, çözümlerde ortaklaşmanın bu kriz dönemlerinde ne denli büyük yarar sağladığı deneyimlenmiştir. Bu çerçevede Şili’de bir duvar yazısında **“Normale dönmeyeceğiz, çünkü sorun olan normaldi”** sözünü herkesin iyi düşünmesi zorunludur.

İçinde bulunduğumuz sürecin yeni hareket kodları mevcuttur. Buna özel duruma göre hareket etmemenin bedelinin tüm toplum tarafından ödeneceği bilinmelidir. O nedenle salgın süreciyle birlikte yeni bir belediyecilik modelinin yaşama geçirilmesini zorunlu gördük ve kısa süre içinde bu modeli hayata geçirdik. Covid-19 bundan sonra küresel krizlerin yaşanmasının ne kadar olası olduğunu ve bu ekseninde bir yönetim modeli ve anlayışının zorunlu olduğunu hepimize göstermiştir. Bu çerçevede salgının ne denli ciddi bir kriz potansiyeli taşıdığını hesaba katarak Türkiye’de örneği olmayan bir uygulamaya imza attık ve kriz belediyeciliğine dair yeni bir mevzuat ortaya koyduk. İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak bu konuda örnek bir modeli yaşama geçirdik ve ne denli işlevsel olduğunu süreç içinde çok iyi bir biçimde gözlemledik.

Salgının ortaya çıkardığı sağlık, ekonomik ve sosyal sorunlara anında çözüm bulmak için oluşturduğumuz

bu modellerle her alanda oluşan sorunlara anında müdahale ettik ve geniş toplum kesimlerinin ihtiyaçlarını hızlı bir biçimde gerçekleştirdik.

Kriz Belediyeciliğinde üç kurul oluşturduk. Belediye hizmetlerinin hızlı bir biçimde verilmesi ve bu hizmetlerin salgın öncelikli hale dönüştürülmesi için Belediyemiz yöneticilerinden oluşturduğumuz Kriz Yönetimi İcra Kurulu; kent paydaşlarını temsilen sivil toplum örgütleri ve meslek odaları ile belediye üst yönetiminden oluşan Kriz Yönetim Üst Kurulu ve de bu çalışmalarını destekleyecek, salgın konusunda dünyada, ülkemizde ve kentimizde oluşan durumu izleyecek Bilim Kurulu...

Oluşturduğumuz kurullar ve ortaya koyduğumuz çaba ile halkımızdan aldığımız mesajlar bu süreci doğru örgütlediğimizi, doğru bir biçimde yönettiğimizi ve işleyen bir model kurduğumuzu göstermiştir.

Sürecin her aşamasını şeffaf götürdük, halkın olanı halka geri verdik, kent dayanışmasını yaşama geçirdik ve bunun sonucunda örnek bir kriz yönetim modelini yerel yönetim alanında yaşama geçirdik. İzmirli ve İzmir dışında sevgiyle bizi izleyenleri bir kez daha gururlandırdık.

Bu çabamıza destek veren herkese teşekkürlerimi sunuyorum, insanlığa sağlık diliyorum... ■

İÇİNDEKİLER

6

7

08

16

20

22

30

38

42

46

**İZMİR BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**
KRİZ
BELEDİVECİLİĞİNE
GEÇTİ

**VEREL
YÖNETİMLER**
ÇÖZÜMÜN
BİR
PARÇASI

SİNGAPUR BİLMECESİ
BAŞARI HİKAYESİ
NASIL TRAJEDİYE
DÖNÜŞTÜ?

VIETNAM
KORONA İLE
SAVAŞTA
ÇOK BAŞARILI

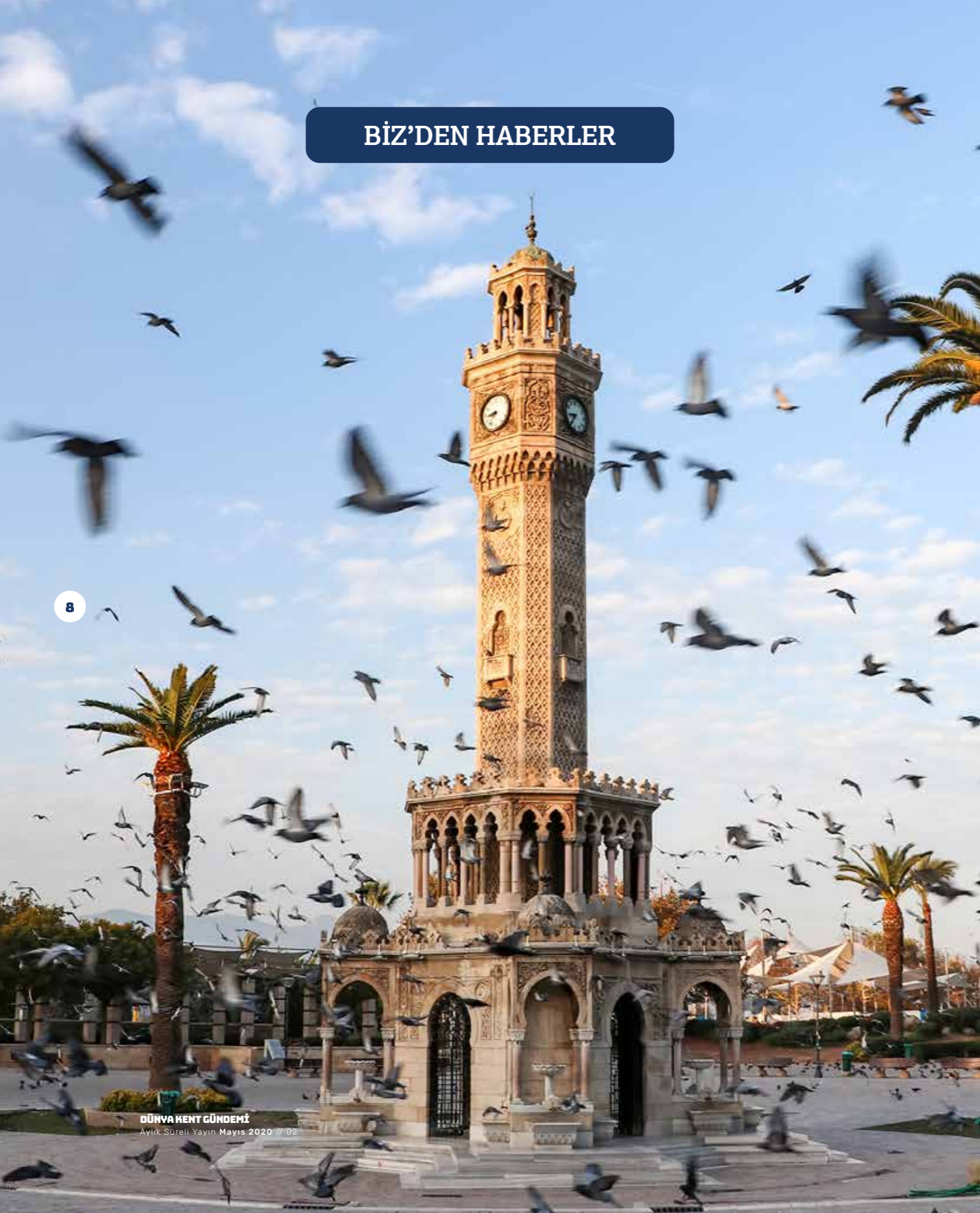
SOSYALİST
KERALA
EVALETİ
NASIL
BAŞARIYOR?

AMSTERDAM
KORONAVİRÜS
SONRASI
EKONOMİYİ
ONARMAK İÇİN
‘SİMİT’ MODELİNİ
BENİMSEYECEK

LONDRA BELEDİYE
BAŞKANI LONDRALILARI
KÜÇÜK İŞLETMELERİ
DESTEKLEMELİK İÇİN
‘ÖNCE DEN
ÖDEMEYE’
ÇAĞIRIYOR

ŞİLİ’DE KOMÜNİST
BİR BELEDİYE
KORONA KRİZİNE
KARŞI
KAMUCULUĞUN
ÖNEMİNİ
GÖSTERİYOR

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KRİZ BELEDİYEÇİLİĞİNE GEÇTİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi, koronavirüs salgınının ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal ve sağlık sorunlarına anında çözüm bulmak için yeni bir yapılanma modelini uygulamaya koydu. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in "Kriz Belediyeçiliği" adını verdiği yeni yönetim modelinin çalışma esaslarını düzenleyen bir yönerge hazırlandı. Başkan Tunç Soyer, Kriz Yönetim Üst Kurulu ile ilk toplantıyı internet üzerinden yaptı. Toplantıda, koronavirüsün ortaya çıkardığı olağanüstü koşullar masaya yatırıldı. Belediyenin hızlı karar alması, devletin ilgili birimleri ile koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması ve krizin en az zararla atlatılmasının hedeflendiğini belirten Tunç Soyer, "İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak Türkiye'de örneği olmayan bir uygulamaya imza atarak Kriz Belediyeçiliğine dair yeni bir mevzuat ortaya koyduk. Bu kriz ortamında anlık çözüm üretmeye çalışan belediyelere bu yönerge yol gösterecek" dedi.

YENİ GÖREV ALANLARI ORTAYA ÇIKIYOR

Kriz Belediyeçiliği Yönergesinin tüm belediye birimlerine mevcut işleyişin dışında yeni sorumluluklar yüklediğinin altını çizen Tunç Soyer, "Kriz Belediyeçiliği dediğimiz bu dönemde, herkesin kendi yaptığı işin dışında yeni görevleri olacak. Örneğin, Kriz Belediyeçiliği döneminde lojistik öne çıkıyor. Lojistik konusu normal şartlarda belediyecilikte ön planda de-

ğil. Bugün ise en temel çalışma alanlarımızdan biri. Sağlık ve eğitim de aynı şekilde. Kriz Belediyeçiliği Yönergesi aynı zamanda ne zaman sonlanacağı belirsiz olan bu sürece karşı hazırlıklı olmamızı da sağlayacak. Bu süreç sağlıkla ilgili görünse de krizin ekonomik ve sosyal sonuçları da olacak. Belediyelere bu konularda çok iş düşüyor" şeklinde konuştu.

Başkan Tunç Soyer tüm yönetici ve bürokratlarını yeni dönemde aktif rol almaları konusunda uyardıktan sonra, "Bütün ezberleri bozmamız lazım. Asli belediyecilik görevlerimizi de asla kenara bırakmayacağız. Bu kriz bitince beklediğimiz projelerimizi aksamadan yürüteceğiz" dedi.

ÜÇ ANA KURUL VAR

Belediye ile bağlı kuruluşları ve tüm iştirak şirketleri kapsayan Kriz Belediyeçiliği Yönergesine göre, krizin yönetilmesiyle ilgili kararları hızlıca alıp uygulamaya geçebilmek için üç ana kurul oluşturuldu. Kriz Yönetim Üst Kurulu'nda belediye başkanı, genel sekreter, genel sekreter yardımcısı, ESHOT ve İZSU genel müdürleri, ihtiyaç halinde başkan danışmanları, ayrıca meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının ve sendikaların temsilcileri olacak. Kriz Yönetim İcra Kurulu'nda ise belediye başkanı, genel sekreter ve bir üst düzey yönetici yer alacak. Bu iki ana kurulu Bilim Kurulu destekleyecek. ▶

İZMİR'İN METRO İSTASYONLARINDA “MASKEMATİK” DÖNEMİ

10

İzmir Büyükşehir Belediyesi, COVID-19 pandemisi nedeniyle maske kullanma zorunluluğu tedbirleri kapsamında, kentlilerin tıbbi maskeye ücretsiz erişimini kolaylaştırmak için metro istasyonlarına “Maskematik” yerleştirmeye başlamıştır. “Maskematik” uygulamasının başlatıldığı ilk yer, İzmir’de insan yoğunluğunun çok fazla olduğu Konak Metro İstasyonu olurken, 10 farklı istasyona daha kurulması planlanmıştır.

“İzmirim Kart” ile maskematiği ilk kullanan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer; “Bu sistem, maskelerinizi birinin elinden almadığınız ve poşeti kendiniz açtığınız için steril bir kullanım imkanı veriyor. Böylelikle vatandaşlarımıza maskeye çok daha huzurlu ve kolay erişebilecekleri bir

hizmet vermiş oluyoruz. Maskematik otomatının imalatını yapan firmamıza şükranlarımı sunuyorum. Bunu İzmirli bir firmanın yapıyor olması da ayrıca gurur veriyor. İzmirlinin sağlığı her şeyden önce geliyor.” dedi.

İzmirim Kart ile yolculuk ücretini ödeyen kişiler, aynı kart ile içeride bulunan maskematikten, içerisinde dört adet maske ve 100 mililitrelik bir dezenfektan olan hijyen paketini alabilmektedir. Bu işlemde, İzmirim Kart’dan yolculuk bedeli haricinde hijyen paketi için herhangi bir ücret alınmamaktadır. İzmirim Kart kullanıcısı olan İzmirlilerin, haftada bir kez maskematiklerden bir adet hijyen paketini alması planlanmıştır. ▶

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MEYVE HASADI İÇİN DESTEK PROGRAMI BAŞLATTI

İzmir Büyükşehir Belediyesi, COVID 19 salgınıyla mücadele kapsamında meyve hasadına yönelik gönüllü destek programı başlattı. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer pandemi günlerinde hem üreticiye hem de tüketiciye destek olmak için gençlere ve İzmir gönüllülerine bu programa katılım çağrısı yaptı.

Türkiye’deki salgın önlemleri kapsamında çocuklara ve yaşlılara uygulanan sokağa çıkma yasağı nedeniyle mevsimlik işçilerin bir kısmının meyve hasadına katılamaması ve bu yüzden işgücü ihtiyacının doğması bekleniyor. Yine salgın önlemleri nedeniyle işçilerin ulaşım maliyetlerindeki artışın hasat maliyetini, dolayısıyla ürünün fiyatını arttırması öngörülmüyor. Başkan Soyer, “Bu zor günlerde kadim kültürümüzde yer alan imece ruhunu canlandıralım, üreticinin ürününü dalında bırakmayalım. Siz de el verin hem üreticiyi hem tüketiciyi doyuralım” dedi.

Program kapsamında hasada destek olmaya gönüllü 20-35 yaş arasındaki gençler ‘Bizizmir’ dijital platformlarının ana sayfasından “Katıl” yazısına, açılan sayfada da “Gönüllülük” başlığına tıklayarak üye olabiliyor. Sağlık problemi olmayan ve arazi koşullarında çalışabilecek adayların kabul süreci kendilerine gönderilecek hasat eğitim videosunu izledikten sonra “İzledim” onayıyla birlikte tamamlanıyor.

Gönüllüler 11 Mayıs-10 Haziran tarihlerinde 07.30-17.00 saatleri arasında üreticilerle meyve bahçelerinde olacak. Gönüllülerin çalışma programları kendilerine telefon mesajı olarak gönderilecek. Maske, eldiven ve dezenfektan olmak üzere günlük hijyen setleri, ulaşım ve öğle yemekleri İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanacak. Haftalık hasat desteğine teşekkür olarak gönüllülerin İzmirim kartlarına günlük 5 binış bedeli olmak üzere haftalık 35 binış bedeli yüklenecek ve her hafta kendilerine gıda paketi hediye edilecek. ▶

11

ÜRETİCİYE DOĞRUDAN DESTEK

Üreticinin desteklenmesi kapsamında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, tarım sektörünün temsilcileriyle bir araya geldi. Toplantıda COVID-19 pandemisi esnasında tarım sektörünün desteklenmesiyle ilgili önemli kararlar alınarak, salgın sırasında ve sonrasında dikim, hasat ve pazarlama süreçleri için somut adımlar tespit edildi.

Tarım sektörünün desteklenmesi için atılan somut adımlar kapsamında Kooperatiflerle

alım sözleşmesi imzalandı. İzmir Büyükşehir Belediyesi bu süreçte 67 bin 500 aileye erzak desteğinde bulunuldu ve bu destek için de kooperatiflere yaklaşık 30 milyon lira ödendi. Büyükşehir Belediyesi, bu süreçte gıda paketlerine eklenmek üzere üretici birliklerinden temin ettiği 50 ton eti kavurmaya dönüştürerek, birer kilogramlık paketler halinde ihtiyaç sahibi ailelere ulaştırdı. Soğan, patates, elma, portakal ve limondan oluşan taze sebze ve meyveler İz-

mir Sebze ve Meyve Hali esnafından alınarak “Direnc Paketi” adıyla ilk etapta 5 bin aileye teslim edildi. Süt Kuzusu Projesi kapsamında yine salgın sürecinde 125 bin çocuğun kapısına bırakılan yaklaşık 1 milyon 300 bin litre süt de yine kooperatifler aracılığıyla İzmirli süt üreticilerinden alındı.

İzmir’de hasat dönemi başlayan bakla üreticilerinin alın terinin karşılığını bulması ve

ürünlerinin tüketiciye ulaştırılması için doğrudan üretici kooperatiflerinden alım yapıldı. Ödemiş’teki Kaymakçı Tarımsal Kalkınma Kooperatifi’yle imzalanan alım sözleşmesi çerçevesinde, ihtiyaç sahibi vatandaşları sağlıklı gıdayla buluşturmak için gıda kolilerine ikişer kilo taze bakla paketlere eklendi. Alımlar bezelye, enginar, erik ve kirazla devam edecek. ▶

SEYYAR PAZAR'LA ÜRÜNLER TÜKETİCİYE ULAŞTI

14

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Koronavirüsle mücadele sürecinde tarım sektörüne yönelik bir diğer uygulaması ise Seyyar Pazar Projesi oldu. Kısıtlamalar nedeniyle evden çıkamayan İzmirli kapılarına kadar gelen pazaryeri sayesinde taze sebze ve meyveye ulaşma imkanı buldu. Bornova, Karşıyaka, Buca, Karabağlar ve Konak'ta hayata geçirilen Seyyar Pazar sayesinde ürünlerin tüketiciye buluşturulması sağlandı. Büyükşehir Belediyesi proje kapsamında soğan, patates, limon, elma ve portakal olmak üzere beş ana üründe fiyatı belirliyor ve bu sayede İzmir genelinde fiyat tanzimi sağlamayı hedefliyor. Seyyar Pa-

zar'daki ürün çeşidi ise gelen talepler üzerine artınıyor. Öte yandan, İzmir Büyükşehir Belediyesi yurttaşların Bizİzmir dijital platformları aracılığıyla Halkın Bakkalı'ndan satın aldıkları gıda paketlerini ihtiyaç sahiplerine ulaştırıyor. Türkiye'nin dört bir yanından 30 üretici kooperatifine ait yaklaşık 300 çeşit ürünün yer aldığı Halkın Bakkalı, hem yerel üretime destek oluyor, hem de kentliyi sağlıklı gıdalla buluşturuyor. İlk şubesi Kemeraltı'nda açılan ve ilerleyen dönemde tüm yurttan yaygınlaştırılması hedeflenen Halkın Bakkalı'nın ikinci şubesi ise Gültepe semtinde açılacak. ►

SÜT TANKI VE PAZAR DESTEĞİ

Büyükşehir Belediyesi kentliyi sağlıklı ve güvenilir gıdalla buluşturmak amacıyla Bostanlı ve Balçova eko-pazarlarını da her hafta kesintisiz açmaya devam ediyor. Köylerde doğal ve hijyenik süt üretimini destekle-

mek ve sütün soğuk zincire dahil edilebilmesi için Bergama Kozak Çamavlu, Kiraz Çömlekçi ve Beydağ tarımsal kalkınma kooperatiflerine her biri 6 tonluk toplam 3 adet süt soğutma tankı hibe edilecek. ►

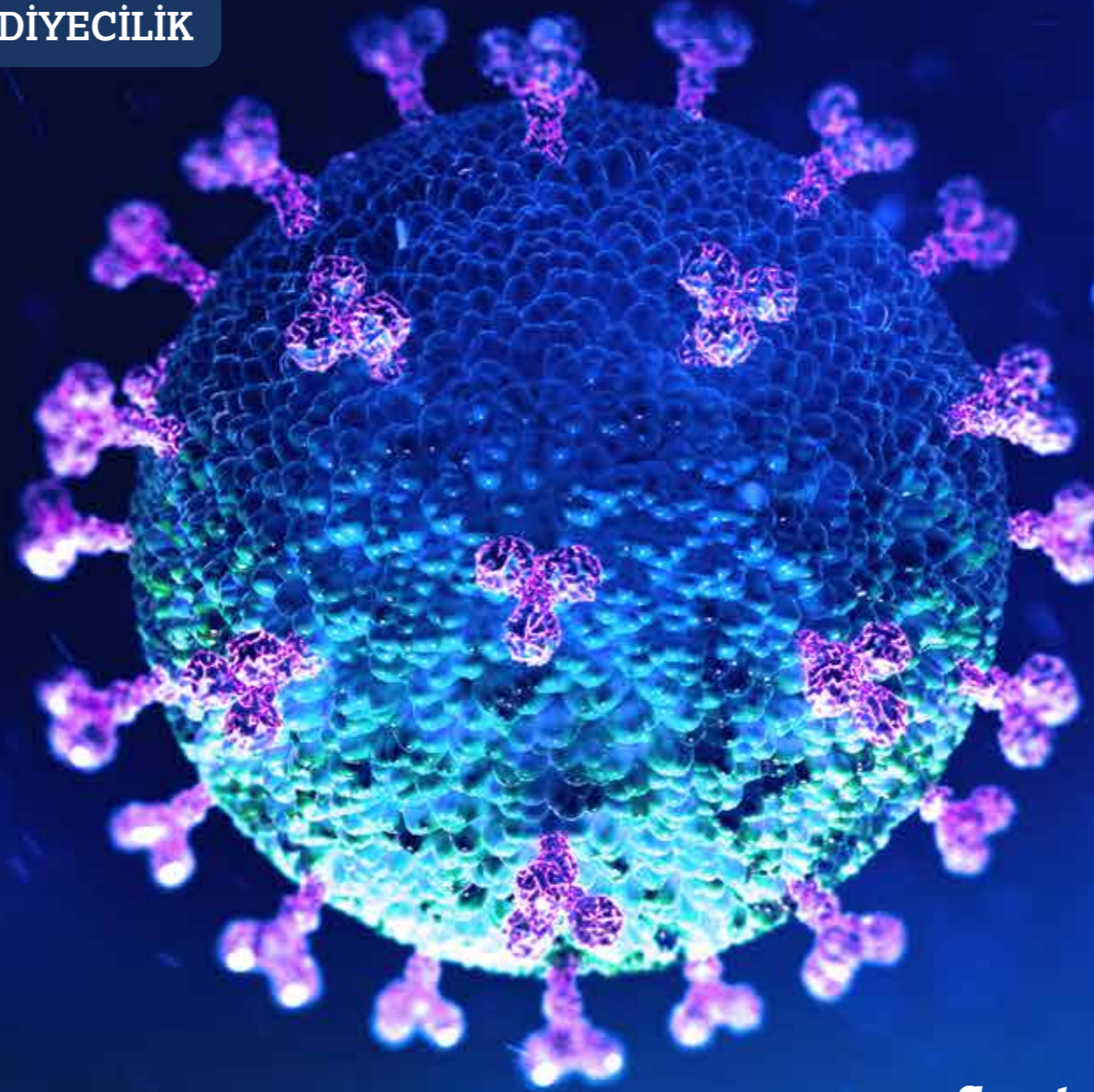
ZEYTİN ÜRETİCİLERİNE BORDO BULAMACI

Zeytin üreticilerinin en önemli sorunlarından halkalı leke hastalığına karşı havza bazlı mücadeleyi sürdüren Büyükşehir Belediyesi; Selçuk Barutçu ve Menderes Gölova'daki desteklerine Bayındır'ın Demircili,

Ergenli ve Turan mahallelerini de ekledi. Destekler kapsamında yaklaşık 20 bin zeytin ağacında koruma desteği sağlayabilmek amacıyla bölgedeki zeytin üreticilerine bordo bulamacı dağıtıldı. ■

15

**YEREL YÖNETİMLER
ÇÖZÜMÜN BİR
PARÇASI**

“

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, güçlü yönetim ve sağlık altyapısı olan şehirler, pandemi ve düşük vaka ölüm oranlarına sahipler ve yüksek ölüm oranını yönetmeyen kentlere göre daha iyi bir konumdalar.

”

Yerel yönetimler pandemi ile mücadelede merkezi bir rol oynamaktadır. Yerel yönetimlerin bulaşıcı hastalıklar karşısında uygulayacakları birçok norm ve kural ilk olarak 1851'de yapılan Küresel Sağlık Konferansı'nda tartışılmıştır. Bugün, yerel yönetimlerin korona krizine yönelik tutumları ve politikaları tüm dünyada değişiklik göstermektedir. Gelişim düzeyleri ve yerel halkın sosyo-ekonomik durumu gibi belirleyenler önemli rol oynamaktadır. Yüksek düzeyli kent yoksulluğu ve derin eşitsizliklere sahip şehirler, daha iyi kaynaklara sahip, nüfusu daha az olanlardan potansiyel olarak daha savunmasızdır.

Açık, şeffaf, işbirliği kuvvetli şehirler, pandemi yönetimi için diğerlerine göre daha iyi donanımlıdır. Tayvan ve Singapur'un COVID-19 salgınına ilk tepkileri örnek olarak sunulabilir. Hem Taipei hem de Singapur geçmiş pandemilerden alınan dersleri uyguladı ve güçlü araştırma faaliyetlerine, sağlık sistemlerine sahip olmanın avantajı ile doğru tür liderliğe sahipti. Erken tespit ile pandemik eğriyi dü-

leştirtiler, böylece sağlık sistemlerinin hızla boğulmasını engellediler.

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, güçlü yönetim ve sağlık altyapısı olan şehirler, pandemi ve düşük vaka ölüm oranlarına sahipler ve yüksek ölüm oranını yönetmeyen kentlere göre daha iyi bir konumdalar. Proaktif gözetim, rutin iletişim, hızlı izolasyon ve kişisel ve toplumsal koruma (örn. sosyal mesafe) önlemlerinin bir kombinasyonunun benimsenmesi kritik öneme sahip. Aynı önlemlerin birçoğu, virüsün keşfinden sonraki günlerde Çin'deki Hangzhou kenti tarafından uygulandı. Aynı şekilde hastanelerin, iç bakım ünitelerinin, hastane yataklarının ve IV çözümlerinin ve solunum cihazlarının sayısı, kalitesi ve erişilebilirliği (ve dalgalanma kapasitesi) bir şehrin bir salgını etkili bir şekilde yönetip yönetmediğini belirleyebilir.

Sonuç olarak, pandemi önleme donanımı -işleyen gözetim sistemleri, sağlık hizmeti sağlayıcıları ve sağlık altyapısı- gereklidir, ancak etkili ▶

“
Bir kentin hazırlık derecesi bulaşmayı önleme, **tespit etme, yanıtlama ve bakım kapasitesine bağlıdır.**

”

pandemik yanıt sağlamak için yetersizdir. Ayrıca gerekli olan; hazırlanmış ve test edilmiş protokoller, uygun sağlayıcı eğitimi ve nitelikli doktorlar, hemşireler ve eyaletten yerel seviyelere kadar diğerleri arasında yakın işbirliği gibi unsurlardır. Emin olmak için yönetim eksikliği, zayıf planlama ve merkezi olmayan sağlık bakım sistemleri, karışıklık, korku ve daha yüksek maliyetler üretmek pandemiye verilecek yanıtı zayıflatabilir.

Bir kentin hazırlık derecesi bulaşmayı önleme, tespit etme, yanıtlama ve bakım kapasitesine bağlıdır. Hazırlık derecesi, hızlı müdahale için eylem planlarının, personelin ve bütçelerin mevcut olması anlamına gelir. Bulaşıcı hastalıkları test etmek için laboratuvarlara erişim ve bulaş sonrası gerçek zamanlı izleme ve raporlama hayati önemdedir. Acil müdahale planları ile iletişim kurma ve uygulama yeteneği, hastanelerin, kliniklerin, bakım tesislerinin ve temel ekipmanların mevcudiyeti, kalitesi ve erişilebilirliği de önemlidir. ■

SİNGAPUR BİLMECESİ BAŞARI HİKAYESİ NASIL TRAJEDİYE DÖNÜŞTÜ?

20 Singapur 5,7 milyon nüfuslu bir ada ülkesi. Toplam 700 kilometrekarelik yüzölçümüyle New York'tan daha küçük bir şehir devleti. Bu yüzden vaka sayıları daha fazla önem taşıyor. Singapur, Güney Asya'daki diğer büyük devletlerin aksine önemli avantajlara sahipti. Sadece Malezya'yla kara sınırı var. Ülkeye havayoluyla gelenleri sıkı bir şekilde kontrol edebiliyor. Ayrıca dünya standartlarında bir sağlık sistemine sahip. Singapur sert

önlemlere ve polisiye tedbirlere başvurmaya yatkın bir ülke ve bu durum, salgında hükümetin elini güçlendiriyordu.

Başlangıçta küçük bir ada ülkesi olarak Singapur'un yaklaşımı işe yaradı. Başlangıçta Çin'den gelen ilk dalga ülkeye havayoluyla gelenlerin tecrit edilip izlenmesiyle kontrol altına alındı. Bu aşamada halk önlem almaya özendi. 2003'teki SARS salgınında hastanelerde

“
Koronavirüs (Covid-19) salgınıyla mücadelede örnek ülkelerden biri olarak gösterilen Singapur'da, **17 Mart'ta başlayan ikinci dalgayla vaka sayısı bir ay içinde 266'dan 6 bin 588'e yükseldi.**
”

oluşturulan tecrit koşulları hastaların mümkün olan en güvenli şekilde tedavi edilmesini sağladı, sağlık görevlilerinin hastalığa yakalanması engellendi. Çok sayıda kişiye test yapılması ve hastalığı bulaştırma potansiyeli olanların tecrit edilmesi sayesinde Singapur'da hayatın normal akışında seyretmesi sağlandı.

Nisan'a kadar Singapur'da her şey kontrol altında görünüyordu. Fakat, test yapılmayan

grupların sayısı arttı, buna paralel olarak günlük vaka sayıları hızla arttı. İlk dalgada, çoğu Güney Asya'dan gelen göçmen işçilere test yapılmadı. Şimdi hükümet bazı yatakhaneleri karantinaya aldı ve göçmen işçilere test yapmaya başladı. Koronavirüs (Covid-19) salgınıyla mücadelede örnek ülkelerden biri olarak gösterilen Singapur'da, 17 Mart'ta başlayan ikinci dalgayla vaka sayısı bir ay içinde 266'dan 6 bin 588'e yükseldi. ■

VIETNAM KORONA İLE SAVAŞTA ÇOK BAŞARILI

Çin'in yoğun nüfuslu, küçük komşusu olan Vietnam, koronavirüsle mücadele için zayıf bir sağlık sistemine ve düşük bir bütçeye sahip. Peki COVID-19 enfeksiyon oranını bu kadar düşük tutmayı nasıl başarıyor? Çin'den 10.000 kilometre uzakta olan zengin Avrupa ülkelerinde koronavirüs hastaları ve can kayıpları her geçen gün artarken, salgının başladığı Çin'in komşusu Vietnam koronavirüse karşı mücadelede başarılı oldu.

Ocak ayının sonundaki Yeni Yıl kutlamaları sırasında, Vietnam hükümeti, salgın hala Çin'le sınırlı olmasına rağmen, koronavirüse karşı **"savaş ilan ettiğini"** duyurdu. Başbakan Nguyen Xuan Phuc, iktidardaki Vietnam Komünist Partisi toplantısında koronavirüsün ülkeye ulaşmasının çok uzun sürmeyeceğini söyleyerek **"Bu salgınla savaşmak, düşmanla savaşmak demektir"** dedi. ▶

“
8 milyonluk bir metropol olan
Ho Chi Minh Şehri Belediye
Başkanı Nguyen Thanh Phong,
kent hastanelerinin toplam
900 yoğun bakım yatağına
sahip olduğunu söyledi.
”

Bununla birlikte, bu mücadele Vietnam'ın eksik olduğu iki şeye dayanacaktı: Sağlam bir halk sağlığı sistemi ve yeterli finansman. Vietnam, koronavirüs ile çok fazla test yapan Güney Kore tarzı bir mücadele yapma kapasitesine sahip değil. Ülkenin sağlık sistemi de sınırlı. 8 milyonluk bir metropol olan Ho Chi Minh Şehri Belediye Başkanı Nguyen Thanh Phong, kent hastanelerinin toplam 900 yoğun bakım yatağına sahip olduğunu söyledi. Şehirdeki bir salgın bu kapasiteyi kolayca aşabilirdi.

Vietnam, titiz karantina politikaları geliştirdi ve virüsle temas eden tüm insanların tümünü izlemeye aldı. Bu önlemler, salgının seyrinde, tüm şehirlerini kapatmayı virüsün daha da yayılmasını önlemek için son çare olarak kullanan Çin'den çok daha önce uygulandı. Örneğin, 12 Şubat'ta Vietnam, Hanoi yakınlarında 10.000 kişilik bir kasabayı üç hafta boyunca karantina altına aldı. O tarihte, tüm ülkede sadece teyit edilmiş 10 COVID-19 vakası vardı. Yetkililer, virüsle potan-

siyel olarak temas eden herkesi de dikkat ve titizlikle belgelediler. Vietnam ayrıca enfekte kişilerin ikinci, üçüncü ve dördüncü temas seviyelerini de takip etti. Bu insanların hepsi daha sonra kademeli olarak sıkı hareket ve temas kısıtlamalarına tabi tutuldu. Salgını önlemek için tıp ve teknolojiye bağlı kalmak yerine, Vietnam'ın halihazırda sağlam devlet güvenlik aygıtı, saygı duyulan bir ordunun yardımıyla yaygın bir kamu gözetimi sistemi uyguladı.

Vietnam aynı zamanda koronavirüs ile mücadelesinde bir tür savaş retoriği uyguluyor. Başbakan şunları söyledi: **"Her işletme, her vatandaş, her yerleşim bölgesi salgını önlemek için bir kale olmalı."** Bu, bir krizde bir arada durma ve zorluklara dayanma yeteneklerinden gurur duyan birçok Vietnamlıyı harekete geçirdi. Devlet kontrolündeki medya da büyük bir bilgilendirme kampanyası başlattı. Sağlık Bakanlığı, YouTube'da viral hale gelen uygun el yıkama ile ilgili bir şarkıya sponsor bile oldu. ■

TEL AVİV DİĞER KENTLERE ÖRNEK OLDU

24

Pandeminin başladığı günden beri, dünyanın diğer şehirlerindeki belediyeler gibi, Tel Aviv Belediyesi de belediye çalışanlarının sayısında büyük bir azalma, eğitim sisteminin kesintiye uğraması ve sosyal hizmet ihtiyacı duyan vatandaş sayısında önemli bir artış dahil olmak üzere her gün yeni ve alışılmadık zorluklarla karşı karşıya kaldı.

Yukarıda sıralanan zorluklara rağmen, yarım milyona yakın nüfusa sahip Tel Aviv, korona-

virüs ile İsrail'in diğer şehirlerine kıyasla daha iyi mücadele etti. Şehirde enfeksiyon vakaları 214 ile sınırlı kaldı.

Şimdi Tel Aviv, bu eşi görülmemiş durumu ele almak için krizin başlangıcından bu yana aşama aşama alınan önlemleri açıklayan bir rapor yayınladı. Rapor; İsrail'deki tüm yerel otoritelere, dünyadaki kardeş şehirlere, yardım isteyen diğer şehirlere, uluslararası ağlara ve örgütlere, İsrail'de aktif görev yapan büyükel-

“

*Bu kritik dönemde dünya çapındaki belediye liderleriyle bilgi paylaşmak önemli olduğu için bu rapor, **gerekli olması halinde güncellenecek.***

”

çiliklere ve yurtdışındaki İsrail büyükelçiliklerine gönderildi. Bu strateji ve programların paylaşılmasıyla; benzer zorluklarla mücadele eden hükümet yetkilileri, belediye başkanları ve karar alıcı konumdaki görevlilere yardımcı olmak hedefleniyor.

Rapor iki temel bölümden oluşuyor. “**Belediyenin Acil Durum ve Yönetim Yapısı**” başlıklı ilk bölümde; olağan ve acil durum hallerinde Belediye'nin acil durum yönetim yapısına ilişkin bilgi veriliyor ve özellikle koronavirüs krizi sırasında alınan tedbirler sıralanıyor. “**Girişimler ve Projeler**” başlıklı ikinci bölümde ise; Belediyenin vatandaşa hizmet için halihazırda kullandığı teknolojik, yenilikçi ve dijital platformlara odaklanıyor. Bu platformlar, krizle etkin mücadele için şehir sakinleriyle doğru-

dan ve sürekli temas halinde kalmayı kolaylaştıracak şekilde uyarlandı.

Bu kritik dönemde dünya çapındaki belediye liderleriyle bilgi paylaşmak önemli olduğu için bu rapor, gerekli olması halinde güncellenecek.

Tel Aviv Belediye Başkanı Ron Huldai: “**Tel Aviv'de koronavirüsün patlak vermesinden bu yana, tüm belediye faaliyetlerini ivedi bir şekilde değişen koşullara uyarladık. İyi uygulama örneklerini paylaşmak hiç olmadığı kadar önemli. Tel Aviv Belediyesi'nin COVID-19 salgınına verdiği yanıtı, dünya şehirleriyle paylaşmaktan memnuniyet duyuyorum**” dedi. ■

25

COVID-19 MÜCADELESİNDE İNSANSIZ HAVA ARACI KULLANIMI

“

Dünyanın en büyük İHA yapım şirketi olan DJI'ye göre, püskürtme amaçlı İHA yaklaşık **16 Litre dezenfektan taşıyabiliyor ve bir saatte 100.000 metrekare alanı dezenfekte edebiliyor.**

”

Yapay Zeka, Büyük Veri, Konum Teknolojisi ve Otonom Makineler gibi teknolojiler COVID-19 salgını ile mücadelede artan bir rol oynamaktadır. Ancak, bu görünmez düşmana karşı savaşta, insansız hava araçları, koronavirüs salgınının daha fazla yayılmasını önlemek için kilit bir rol oynamaktadır. Bu küçük araçların COVID-19 ile mücadelede nasıl etkili bir şekilde kullanıldığına bakalım.

Şu anda dünyanın dört bir yanındaki yetkililer için en önemli politika; virüsün yayılmasını önlemek ve insanların temaslarını azaltmak için benzeri görülmemiş önlemler almak. Çoğu ülke kamusal alanlarını kapattı, kitlesel toplanmaları yasakladı ve fiziksel teması sınırlandırdı.

Bununla birlikte, bireylerin bilerek veya bilmeden kısıtlamalara uymadığı bölgelerde, yerel polis veya belediye yetkilileri gibi kolluk kuvvetleri, insanların hareketlerini izlemek ve sosyal alanlarda bir araya gelmelerini engellemek için insansız hava araçlarını kullanıyor. Krizin bu zamanında insansız hava araçlarının piyasaya sürülmesi, polis memurlarına ve diğer personele virüsün bulaşma riskini de azaltıyor. Bununla birlikte, gözetim için insansız hava araçlarının kullanımı, ana akım medyada ve sosyal medya platformlarında gizliliğin ve bireysel hakların ihlali tartışmalarını da gündeme getiriyor.

Sokak gözetimlerine ek olarak; yetkililer, özellikle açık iletişim kanallarının bulunmadığı kırsal alanlarda, sağlık önlemleri hakkında mesaj ve bilgi yayınlamak için insansız hava araçlarını da kullanıyor. Ses sistemleri ile donatılmış insansız hava araçları, evde kalmak, sosyal mesafeyi azaltmak ve evden dışarı çıkarken maske takmak gibi önlemleri insanlara ulaştırıyor. Çin ve birçok Avrupa ülkesi halka

mesaj göndermek için insansız hava araçlarını kullanıyor.

COVID-19'un daha fazla yayılmasını önlemek için kamusal alanların dezenfekte edilmesi amacıyla da insansız hava araçları kullanılıyor. Bir püskürtme mekanizması eklenen insansız hava araçları dezenfektanlarla dolduruluyor ve geleneksel yöntemlere göre daha kısa sürede ve 50 kat daha fazla zemine dezenfekte işlemi uygulanıyor. Dünyanın en büyük İHA yapım şirketi olan DJI'ye göre, püskürtme amaçlı İHA yaklaşık 16 Litre dezenfektan taşıyabiliyor ve bir saatte 100.000 metrekare alanı dezenfekte edebiliyor.

Bu İHA'ların kullanımı kolaydır, ucuzdur, sağlık ve temizlik işçilerinin hem virüse hem de dezenfektanlara maruz kalma riskini azaltır. Çin'e ek olarak, Hindistan, Endonezya, Filipinler, Kolombiya, Şili ve BAE gibi ülkeler, koronavirüsün yayılmasını kontrol etmek için dezenfekte edici İHA'ları başarıyla kullandılar. Avrupa'da, halka açık meydanları dezenfekte etmek için İHA kullanan ilk ülke İspanya oldu.

Doktorlar ve hastaneler tıbbi malzemelere ve laboratuvar testlerine her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyor. Pandeminin merkez üssü Wuhan'da, hastanelere tıbbi malzeme sağlamak için bir İHA kullanılıyor. Bu teknoloji sadece temel tıbbi malzeme ve örneklerin teslimatını hızlandırmakla kalmıyor, aynı zamanda sağlık personelinin virüse maruz kalma riskini de azaltıyor. Tıbbi malzemelerin yanı sıra Çin, ABD ve Avustralya'nın bazı bölgelerinde yiyecek dağıtmak için de İHA'lar kullanılıyor.

Çinli yetkililer yüz yüze temastan kaçınmak için evlerinde karantinada olan insanların ateşini ölçmek için kızılötesi kameralarla donatılmış insansız hava araçlarını kullanıyor. ■

PARİS SOKAĞA ÇIKMA YASAĞINI

KALDIRMAYA HAZIRLANIYOR

“

Aktif bir enfeksiyonu teşhis etmek için tasarlanan bir testten farklı olarak serolojik testler, **önceden enfekte olup virüse karşı bağışıklık geliştiren bireylerin tanımlanmasına yardımcı olacak.**

”

Sekiz haftalık katı sokağa çıkma yasağının ardından Fransa kademeli olarak günlük hayatın normalleşmesi için geri sayım yapıyor. Paris Belediye Başkanı Anne Hidalgo maskelerin, testlerin başkentin normalleşme ajandasının merkezinde olduğunu söyledi.

Tüm Parisliler, Mayıs ayı ortasına kadar birden fazla kullanılabilen maskelere erişebilecek. Covid-19 testi pozitif çıkan ve ailelerini korumak adına eve dönmeyen Parislilere, otel odaları hizmete sunulacak.

Testler, Paris'in sınırlamaları gevşetme politikasını daha iyi yönetmek için yaygın olarak kullanılacak. Paris Belediyesi, 150 bin test siparişi verdi. Halihazırda günde 400 kişiye tarama yapan Hôtel Dieu'nun kapasitesi 1000'e kadar çıkarılacak. Paris huzurevlerinde personel ve sakinlerin sistematik olarak taranmasına da devam edilecek. Artan önlemlerin bir parçası olarak, antikör testlerinin yanı sıra serolojik testler sipariş edildi. Aktif bir enfeksiyonu teşhis etmek için tasarlanan bir testten farklı olarak serolojik testler, önceden enfekte olup virüse

karşı bağışıklık geliştiren bireylerin tanımlanmasına yardımcı olacak.

Hangi bölgelerin salgından en fazla etkilendiğini belirlemek için hastane yetkililerinin yardımıyla bir Paris haritası hazırlandı. Bu alanların taranması ve kapatılması, kümelerin yeniden ortaya çıkmasını durdurmayı amaçlıyor. Önümüzdeki günlerde pozitif olan ve ailesini korumak için eve gidemeyen hastaların konaklaması için otel odaları hazırlandı. Hidroalkolik jel halka açık yerlerde, stadyumlarda, yüzme havuzlarında, okullarda ve kreşlerde ücretsiz olarak dağıtılacak. Sokaklara, otobüs ve metro durakları ile gazete kiosklarına da jel otomatların kurulması planlanıyor. ■

“

Hangi bölgelerin salgından en fazla etkilendiğini belirlemek için hastane yetkililerinin yardımıyla bir Paris haritası hazırlandı.

”

SOSYALİST KERALA EYALETİ NASIL BAŞARIYOR?

30

Birçok ülke COVID-19'un getireceği yıkımı tam olarak kavramadan önce, Hindistan'ın güneyindeki Kerala Eyaleti sağlık yetkilileri 25 Ocak'ta Çin'in Wuhan şehrinden dönen 20 yaşındaki bir öğrenciyi yakından izliyorlardı.

Günler sonra, hasta boşazında biraz huzursuzluk bildirir bildirmez, bir hastanede izolasyon koşuşuna alındı ve eş zamanlı olarak aile üyeleri de karantinaya alındı. Testler COVID-19 olduğunu gösterdi. Bu Hindistan'daki korkunç enfeksiyonun ilk vakası oldu.

Eyalet hızlı hareket etti, çünkü Ocak ayı ortasına kadar hastanelerde semptom gösteren insanları izole etmek, temaslarını izlemek ve onları karantinaya almak için bir strateji uygulamaya koymuştu.

Üç ay sonra Kerala, yalnızca ölümcül enfeksiyonun eğrisini düzleştirmeyi başardığı için değil, aynı zamanda ölüm oranı çok düşük olduğu için de takdirle izleniyor. Bildirilen 400 vakanın sadece 3'ü şimdiye kadar hayatını kaybetti. Hindistan'ın geri kalanından veya dünyanın birçok yerinde önemli ölçüde daha az ölüm oranına sahip. 93 yaşında bir erkek ve 88 yaşındaki kadını da dahil olmak üzere hastaların yaklaşık üçte ikisi iyileşti. Sağlık uzmanları, eyaletin başarısını iki faktöre bağlıyor: "Müthiş" birinci basamak sağlık sistemi ve son iki yılda ölümcül bir başka virüs salgını ile başa çıkmanın kazandırdığı tecrübe.

Komünist ve sol partilerin bir koalisyonu tarafından yönetilen Kerala, Hindistan'da sağlık harcamalarına en çok pay ayıran eyalet ve ülkedeki en yüksek okuma yazma oranına sahip. Kerala Eyalet Planlama Kurulu üyesi K.N. Harilal, "Her köyde doktorlarımız, hemşirelerimiz ve sağlık görevlileri var. Yani, salgınlarla mücadele etmek için güçlü bir sağlık çalışanları ordumuz var" diyor.

Koronavirüsle mücadele, 34 milyon nüfuslu eyalet için kolay bir görev değildi. Nüfus yoğunluğu yüksek. Wuhan'dakiler de dahil olmak üzere Çin üniversitelerine kayıtlı yüzlerce öğrenci ve Orta Doğu ülkelerinde çalışan on binlerce işçi koronavirüs korkusuyla geri döndü, bazıları da virüsü beraberinde getirdi. Hepsi gözetim altında tutulmalıydı.

Bazı durumlarda, bu göçmen işçiler iki veya üç yıl sonra evlerine döndüler. Uzun süredir ailelerinden uzaktalardı. Bu nedenle, insanları aile üyeleriyle yakın bir şekilde temas kurmamaları ve enfeksiyonu yaymamaları adına eğitmek için birçok bilinçlendirme kampanyası yapılması gerekiyordu. Kaçınılmaz olarak sızmalar oldu. Hindistan'ın geri kalanı gibi, Kerala'nın da test kitleri sıkıntısı vardı. Ve denizaşırı ülkelere döndükten sonra karantina protokolünü kaçıran veya ihlal eden insanlar vardı.

Üç kişilik bir aile, İtalya'ya seyahat ettiklerini bildirmedi ve havaalanından ülkeye girdiler. Daha sonra pazarlar, otel ve banka gibi kalabalık yerleri ziyaret etmeye devam ettikleri ortaya çıkınca birincil ve ikincil temaslarını izlemek için olağanüstü çabalar başladı. Sağlık çalışanları, polis ve gönüllüleri içeren 12 ekip, ailenin telefonlarından GPS verilerini kullanarak seyahat yolunu hazırlamak için günlerce çalıştı ve sonunda gözlem ve karantina altına alınması gereken 4.000'den fazla kişiyi tespit etti. ■

“

Sağlık uzmanları, eyaletin başarısını iki faktöre bağlıyor: "Müthiş" birinci basamak sağlık sistemi ve son iki yılda ölümcül bir başka virüs salgını ile başa çıkmanın kazandırdığı tecrübe.

”

31

VİRÜSÜN SIFIR NOKTASI: WUHAN

32

33

“

*Epidemiyologlar, Pekin'in kararının muazzam bir deney olduğunu, **bu yöntemin büyük insani ve ekonomik maliyetine rağmen işe yaramayabileceği konusunda ülkeyi uyardı.***

”

Çin, hastalığın daha fazla yayılmasını önlemek amacıyla koronavirüs salgınının merkezi Wuhan'ı kapattığını duyurduğunda, dünya şaşkına döndü ve uzmanlar şüpheli yaklaştı. Epidemiyologlar, Pekin'in kararının muazzam bir deney olduğunu, bu yöntemin büyük insani ve ekonomik maliyetine rağmen işe yaramayabileceği konusunda ülkeyi uyardı. Karantina, modern dünyada hiç bu kadar büyük ölçekte denenmemiştir.

Sadece Wuhan'ın nüfusu 11 milyon ve yakınlardaki şehirlerde yaşayan on milyonlarca insan da kapatma altına alındığında krizin ölçeği belirginleşti. Kapatma politikasının işe yarayıp yaramayacağına yönelik sorular haftalarca sürdü.

Fakat yaklaşık iki ay sonra, Pekin'in yaklaşımı haklı görülüyor. Çin, hastalığın yurt içinde bulaşmasının sifıra indiğini ve yeni belirlenen

“
Başlangıçta insanların evlerinden çıkmasına izin verildi, **ancak kısa sürede kısıtlamalar artırıldı.**
”

34

tüm vakaların yurt dışından ülkeye giriş yaptığını belirtiyor. Salgının büyüyerek artmaya devam ettiği ülkeler İtalya ve İspanya'dan Almanya ve Kaliforniya'ya kadar benzer önlemler alıyorlar, ancak hiçbiri Wuhan'ın ki kadar katı değil.

Kısıtlamanın duyurulduğu saatten başlayarak şehir içi ve şehir dışına ulaşım, kişisel ve tıbbi acil durumlar için bile istisnasız kapatıldı. Okullar ve üniversiteler zaten tatildaydı, ancak bu süresiz olarak uzatıldı. Yiyecek ya da ilaç satanlar hariç tüm dükkanlar kapandı. Özel

araçların özel izin olmadan trafiğe çıkması yasaklandı ve çoğu toplu taşıma durdu, sokaklar boş ve sessiz kaldı.

Başlangıçta insanların evlerinden çıkmasına izin verildi, ancak kısa sürede kısıtlamalar artırıldı. Bazı bölgeler, ihtiyaçları satın almak için iki günde bir yalnızca bir aile üyesinin alışveriş yapmasına izin verdi. Diğerleri sakinlerin evlerinden ayrılmasını engelledi, kuryelerden yiyecek ve diğer malzemeler sipariş etmelerini istedi. Daha sonra politika daha katı hale geldi, yetkililer sağlık kontrolleri için kapı kapı dolaş-

“
Maskeler ülke çapında yaygınlaştı ve birçok yerde zorunlu oldu; devlet yayın kuruluşu Global Times, **Wuhan'dan 1.000 km'den uzakta olan İç Moğolistan'da maske olmadan dışarı çıkan insanları azarlamak için drone kullanan yetkililerin görüntülerini paylaştı.**
”

tı ve hasta olanları tecrit olmaya zorladı. Engelli bir çocuğun, babası ve kardeşi karantinaya alındığında yiyecek, su veya yardım almadan bırakıldığı için öldüğü bildirildi.

Wuhan kilitlendikten kısa bir süre sonra kontroller Çin'in başka yerlerinde de yükseltildi, kısmen kapanmadan önce şehirden kaçmak için yarışan insanların Covid-19'un yayılmasını hızlandırabileceği korkusundan dolayı tüm şehirler sıkı denetim altına alındı.

Çoğu bina, içeri giren herkesin ateşini ölçen güvenlik görevlilerine sahipti. Konutlar, sakinleri dışındaki herkese kapatıldı. Maskeler ülke çapında yaygınlaştı ve birçok yerde zorunlu oldu; devlet yayın kuruluşu Global Times, Wuhan'dan 1.000 km'den uzakta olan İç Moğolistan'da maske olmadan dışarı çıkan insanları azarlamak için drone kullanan yetkililerin görüntülerini paylaştı.

Dünya genelinde 83 binden fazla can kaybına neden olan koronavirüsün ilk ortaya çıktığı yer olan Çin'in Wuhan kentindeki karantina dönemi 8 Nisan'da sona erdi. Yaklaşık 11 haftalık karantina sürecinin ardından Wuhan'dan tren ve uçak seferleri bugün tekrar başlatılırken, otobanlar yeniden açıldı. Salgın nedeniyle kentte mahsur kalan Çinliler, seyahat edebilmenin sevincini yaşadı. Kentte seyahat yasak-

larının kaldırılmasının ardından 76 gün sonra ilk yolcu uçağı kente indi.

Öte yandan Wuhan Tren İstasyonu da açıldı. Yetkililer tarafından çiçeklerle karşılanan yolcular, kendilerine devlet tarafından verilen sağlık kodlarını gösterdikten ve vücut ısıları ölçüldükten sonra istasyonlara girebiliyor. Vatandaşlardan ayrıca enfeksiyon riskini azaltmak için maske takmayı sürdürmeleri isteniyor. ■

35

KORONAVİRÜSÜ YENEN İTALYAN KASABASI: VO

“

*Bu kasaba, İtalya'nın virüsle ilgili ilk ölüm haberinden sonra **21 Şubat'ta aniden dünya çapında ünlendi.***

”

İtalya'da koronavirüsün yenildiği bir yer var: Vo. Veneto bölgesinin kırsal kesiminde, Venedik'e yaklaşık 70 km uzaklıktaki 3.000 nüfuslu küçük bir yerleşim yeri. Bu kasaba, İtalya'nın virüsle ilgili ilk ölüm haberinden sonra 21 Şubat'ta aniden dünya çapında ünlendi. Sağlık Bakanlığı bunu “**bir enfeksiyon kümesi**” olarak tanımladıktan sonra, Vo '23 Şubat'ta karantina altına alındı. Ertesi gün, İtalya tarihinin en demir kapılı sıhhi kordonlarından biri kasabanın etrafına inşa edildi: hiç kimse kasabaya giremez veya kasabadan ayrılamazdı.

Kasaba, daha az yüksek teknoloji yaklaşımı olsa da Güney Kore ile benzer bir model uyguladı ve 29 Şubat'ta nüfusunun yüzde 97'si test edildi. İtalya'da başka bir yerde böyle bir şey yapılmadı: Vo'da, sadece bir günde 800 sürüntü almak için geldiler. 29 Şubat'ta yapılan ilk kitle taramasının sonunda, nüfusun yüzde üçü pozitif sonuçlandı ve evde zorunlu hapsedildi.

Pozitif sonucu olanlar doğrudan sağlık kuruluşları ile temasa geçti: semptomları olmayan veya hafif semptomları olan taşıyıcılar evde karantinaya alınırken, daha ciddi semptomları (örneğin yüksek ateş) olanlar hemen hastaneye kaldırıldı. Test sonuçlarından bağımsız olarak, tüm sakinler evde kalmaya ve hareketlerini olabildiğince süpermarket veya eczane ile sınırlamaya davet edildi. Strateji işe yaradı. Testler 6-8 Mart arasında tekrarlandığında, nüfusun sadece yüzde biri pozitif bulundu.

Vo'daki herkes uygulanan stratejiden memnun değildi. Ancak genel olarak, Vo modelinin başarılı olduğu yadsınamaz. Gerçekten, Vo kasabası şimdi İtalyan virologlar tarafından araştırılmakta ve uluslararası medyanın radarında bulunmakta. İtalyan virologlara göre; ‘**Vo Modeli**’, sağlıklı taşıyıcıları tanımlamak için sıkı bir karantinanın en azından daha küçük şehir merkezlerinde virüsün yayılmasını durdurmada çok etkili bir yol olduğunu gösteriyor. ■

AMSTERDAM KORONAVİRÜS SONRASI EKONOMİYİ ONARMAK İÇİN 'SİMİT' MODELİNİ BENİMSEYECEK

Oxford'ta geliştirilen Simit Modeli, Amsterdam'ı koronavirüs pandemisinin bıraktığı ekonomik karmaşadan kurtarmak için rehberlik edecek. Belediye yetkilileri hem başkentteki vatandaşları güvende tutmak için uğraşüyor hem de Oxford Üniversitesi Çevre Değişim Enstitüsü'nden İngiliz iktisatçı Kate Raworth ile Covid-19 sonrasında şehrin nasıl yeniden inşa edileceğini planlıyor.

Raworth tarafından tasarlanan Simit Modeli; ekonomik büyüme, arz ve talep yasaları ile küresel bir ilişki oluşturmanın haricinde ülkelerin, şehirlerin ve insanların gezegenle birlikte bir denge içinde gelişmeleri için ne anlama geldiğine dair bir rehber olarak ortaya çıkıyor.

Raworth'un 2017'de çok satan kitabı **"Simit Ekonomisi: Bir 21. Yüzyıl İktisatçısı Gibi Düşünmenin 7 Yolu"**; eski Brexit sekreteri David Davis'ten kitabı büyüme iktisadına karşı çığır açıcı bir alternatif olarak tanımlayan Guardian köşe yazarı George Monbiot'a kadar uzanan geniş bir kesimin baş ucu kitabı olmuştu. Raworth'un simidinin iç halkası, Birleşmiş Milletler kalkınma hedeflerinden türetilen ve her siyasi çizgiden dünya lideri tarafından kabul edilen iyi bir yaşam sürmek için ihtiyaç duyduğumuz asgari miktarı belirtir. Bu asgari ihtiyaçlar, gıda ve temiz sudan belirli bir düzeyde konut, halk sağlığı, enerji, eğitim, sağlık, cinsiyet eşitliği, gelir ve politik katılma

“
Raworth'un simidinin iç halkası, Birleşmiş Milletler kalkınma hedeflerinden türetilen ve **her siyasi çizgiden dünya lideri tarafından kabul edilen iyi bir yaşam sürmek için ihtiyaç duyduğumuz asgari miktarı belirtir.**
”

kadar uzanır. Bu asgari standartlara erişimi olmayanlar simidin boşluğunda yaşamaktadır.

Simidin dış halkası ise bilim insanları tarafından çizilen ekolojik tavanı yansıtır. İklim, toprak, okyanus, ozon tabakası, tatlı su ve bol miktarda biyolojik çeşitliliğe zarar vermemek için insan türünün geçmemesi gereken sınırlara ışık tutar.

Simidin içiyle dışı arasında ise iyilik vardır: Herkesin ve gezenin ihtiyaçlarını karşılayan hamur. 22 Nisan 2020'de model resmi olarak Amsterdam Belediyesi tarafından kamu politi-

kası kararlarının temeli olarak benimsenecek. Bu şekilde Amsterdam böyle bir taahhütte bulunan ilk şehir olacak.

Tanıtımdan önce Guardian ile Skype üzerinden bir röportaja katılan Amsterdam Belediye Başkan Yardımcısı Marieke Van Doorninck **"Bu kararın krizin üstesinden gelmemize yardımcı olabileceğini düşünüyorum"** dedi. **"Bundan sonraki süreçten bahsetmemiz biraz garip görünebilir ama yöneticiler olarak bunu yapmak zorundayız. Belli başlı mekanizmalarda geride kalmamız için bize yardımcı olacak."** ►

“

Sosyal konutlara yapılan **60.000 online başvurunun sadece yüzde 12'si** karşılanabiliyor.

”

40

“İklimi, sağlığı, istihdamı, barınmayı, bakım hizmetlerini, toplumları hızlıca göz önüne almamız gerektiğinde, hepsinde birden bize yardımcı olacak bir reçete var mı? Rowart, “Evet, var ve uygulanmaya hazır” diyor. Temel önerme basit: iktisadi faaliyetin amacı gezegenin olanakları dahilinde herkesin temel ihtiyaçlarını karşılamak olmalıdır. “Simit” bunun pratikte ne anlama geldiğini gösteren bir araçtır.

Raworth, Amsterdam'da hangi bölgelerde temel ihtiyaçların karşılanmadığı, hangi bölgelerde “gezegenin sınırlarının” aşıldığını gösteren bir “şehir portresi” oluşturmak için modelini küçülttü. Bu model sorunların nasıl

birbirine bağlı olduğunu gösterdi. “Bu, dünyaya yalnızca çiçek çocuk gözüyle bakmak demek değildir” diyor Van Doorninck, konut krizini örnek göstererek.

Yerleşiklerin barınma ihtiyaçları artan bir oranda karşılanamıyor. Şehir sakinlerinin yaklaşık yüzde 20'si kiralarnı ödedikten sonra temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor. Sosyal konutlara yapılan 60.000 online başvurunun sadece yüzde 12'si karşılanabiliyor.

Daha fazla konut inşa etmek bir çözüm olabilir fakat Amsterdam'ın simit raporu bölgenin karbondioksit emisyonunun 1990 seviyesinin yüzde 31 üzerinde olduğunu gösteriyor. Şehrin

“

Şehrin dışından ithal edilen inşaat malzemeleri, yiyecek ve tüketici ürünleri bu **toplam emisyonun yüzde 62'sini** oluşturuyor.

”

41

dışından ithal edilen inşaat malzemeleri, yiyecek ve tüketici ürünleri bu toplam emisyonun yüzde 62'sini oluşturuyor.

Van Doornick, şehir yöneticilerinin, inşaatçıları mümkün olduğunca geri dönüştürülebilir ve ahşap gibi bio bazlı malzemeler kullanmasını sağlamak için düzenlemeler yapmayı planladığını söylüyor. Ancak “Simit Modeli” politikacıları daha fazlasını yapmak için de teşvik ediyor.

Van Doornick, “Evlerin pahalı olmasının nedeni sadece az sayıda inşa edilmeleri değil. Yatırım fırsatı bulmak için dünyayı dolaşan birçok sermaye var ve şu anda gayrimenkul sektörüne yatırım yapmak onlar için yatırım yapmanın en iyi yolu gibi görünüyor. Bu sebeple fiyatlar yükseliyor” diyor.

Amsterdam Limanı, dünyanın en büyük kakao çekirdeği ithalatçısı. İthalatın çoğunluğu emeğin yoğun olarak sömürüldüğü batı Afrika'dan yapılıyor.

Van Doornick, şehrin yeni vizyonunun bir parçası olarak limanın fosil yakıtlara bağımlılığının nasıl azaltılabileceğini araştırdığını ve bu arayışın “Simit Modeli” tarafından ön plana çıkarılan diğer önemli açmazlar üzerine de doğal olarak daha geniş bir tartışmaya evrilmesini beklediğini söyledi. “Bu tartışma çocuk emeğinin ya da başka tür emek sömürsüne dayanarak üretilen ürünlerin depolandığı bir yerde olmak isteyip istemediğinizine dair tartışmaya zemin hazırlayabilir” diyor. ■

DÜNYA ÖRNEKLERİYLE BELEDİYECİLİK

LONDRA BELEDİYE BAŞKANI LONDRALILARI KÜÇÜK İŞLETMELERİ DESTEKLEMELİK İÇİN

“ÖNCEDEDEN ÖDEMEYE”

ÇAĞIRIYOR

Londra Belediye Başkanı Sadiq Khan, Londralıları, koronavirüsün yayılmasıyla mücadele etmek için gerekli kısıtlamalar sırasında ayakta durmalarına yardımcı olmak için küçük işletmelerden önceden mal ve hizmet almaya çağırıyor.

Başkan şu an zor durumda olan konaklama, perakende ve eğlence sektörü işletmelerine destek veren Londralılara yardım etmeyi hedefleyen ve “Önceden Öde Londra” olarak adlandırılan yeni bir kitlesel fonlama girişimi başlattı.

“Önceden Öde”, Londra Belediye Başkanının salgın sırasında küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) salgın sırasında özel olarak tavsiye de bulunan Londra Büyüme Merkezi de dahil olmak üzere sunduğu daha geniş bir yardım

paketinin bir parçası. Sadiq Khan, şu anki kriz ve sonrasındaki toparlanma döneminde, işletmelere yardım etmek amacıyla önümüzdeki 12 ayda verilecek olan desteği arttıran fazladan 1 milyon sterlin harcamayı da kabul etti.

London.gov.uk adresinde “Önceden Öde” için oluşturulan bir sayfadan erişilebilen program, Londralılara işletmelere normal veya normale yakın çalışmaya döndükten sonra teslim edilecek ürün ve hizmetler için ödeme yapmaya olanak tanıyor.

Planın, doğrudan halka satış yapan ve mahalle arasında ya da şehir merkezinde varlık gösteren ve birçoğu son haftalarda kapılarını kapatan ve nakit sıkıntısı çeken küçük işletmelerin fayda sağlaması bekleniyor. ▶

“

*Sadiq Khan, şu anki kriz ve sonrasındaki toparlanma döneminde, işletmelere yardım etmek amacıyla **önümüzdeki 12 ayda verilecek olan desteği arttıran fazladan 1 milyon sterlin harcamayı da kabul etti.***

”

“

*Hükümet tarafından uygulamaya konulan finansal destek programlarına rağmen, **birçok işletme hala sabit bir gelir kaynağı olmadan kira ve diğer fatura ödemeleriyle karşı karşıya, hibe ve kredilere erişmekte de zorlanıyor.***

”

44

Hükümet tarafından uygulamaya konulan finansal destek programlarına rağmen, birçok işletme hala sabit bir gelir kaynağı olmadan kira ve diğer fatura ödemeleriyle karşı karşıya, hibe ve kredilere erişmekte de zorlanıyor. Başkent, yaklaşık 800.000 kişiyi istihdam eden ve yiyecek, konaklama ve yaratıcı endüstrileri dahil olmak üzere **'İyiliği Bulaştır'** programından yararlanabilecek olan sektörlerdeki bir milyon KOBİ'nin yaklaşık 4'te 1'ine ev sahipliği yapıyor. Bunların birçoğu Hükümetin koronavirüsün yayılmasını engellemek için uygulamaya koyduğu kısıtlamaların sonucu olarak gelirlerinde büyük düşüş yaşadılar.

Hükümet işletmeler için destek paketi açıklasa da, Belediye Başkanı, halk sağlığı krizi sırasında Londra ekonomisini desteklemek için yapabileceği herşeyi yapma konusunda kararlı.

Londra Belediye Başkanı Sadiq Khan: **"Londralılar yerel bağımsız dükkanlarına, restoranlarına, kafelerine, barlarına ve diğer küçük işletmelerine değer verir. Bu iyi niyetten, birçok kişinin mal ve hizmetleri şimdi satın almaktan mutlu olacağından eminim. Böylelikle işler normale döndüğünde eğlenmeye devam edebilecekler."** ▶

“

*Sadiq Khan, şu anki kriz ve sonrasındaki toparlanma döneminde, işletmelere yardım etmek amacıyla **önümüzdeki 12 ayda verilecek olan desteği arttıran fazladan 1 milyon sterlin harcamayı da kabul etti.***

”

"Salgının ekonomik etkisinin ve bunun üstesinden gelmek için getirilen kısıtlamaların çok kapsamlı ve uzun ömürlü olacağı açık, bu yüzden önümüzdeki haftalar ve aylar boyunca ekonomiyi desteklemek için elimden geleni yapmaya kararlıyım" diyor.

Kitlesel Fon Yöneticisi Rob Love: **"Eğer Covid-19 nedeniyle geçim sıkıntısı çeken bir küçük işletmeyseniz, size yardım etmek için hazırız. 'Önceden Öde' Londra'nın gücü küçük işletmeleri hayatta tutmasını ve onların hızlıca toparlanmasını sağlamak amaçlıdır. 'Önceden Öde' Londra aracılığıyla mal ve hizmetlerin önceden satımıyla devam eden ticaret, işletmelere müşterileriyle irtibat halinde kalma ve Londralı girişimcilere kendi planlarını yapma şansı veriyor. Londra Belediye Başkanıyla başkentteki ticareti canlı tutmak, istihdamı korumak ve daha iyi bir gelecek yaratmak için ortak iş yapmaktan gurur duyuyoruz"** diyor.

UK Konaklama CEO'su Kate Nicholls: **"Konaklama sektörü sosyal mesafe ve kapanmadan ilk etkilenen sektördü ve işletmelerin**

yeniden açıldığında bu etkilerin uzun süreli olacağı hissediliyor. Bu esnada zamanında sunduğumuz her yardım çok önemli olacaktır. **"Önceden Ödeme"** faturaları ödemek, geçim kaynaklarını ve mekanları canlı tutmak için çok değerli bir nefes alma alanıdır. Bu gelir kaynağı şimdi ve işletmeler yeniden açıldığında istihdamı korumak için çok önemli bir gelir kaynağı olacaktır. Bu demek oluyor ki restoranlar, barlar, oteller ve publar ne kadar hayatta kalırsa, işler normale döndüğünde topluma hizmet edebilmek için o kadar hazır olacaklar" diyor.

Londra Küçük işletmeler Federasyonu Başkanı Micheal Lassman, **"İyi hazırlanmış 'Önceden Öde' politikası, umarım şu anki ortamda nakit bulmakta zorlanan binlerce küçük işletmeye, hayat şansı sunabilir. Bu işletmeleri şimdi desteklemek, istihdamı korumada ve Londra ekonomisinin kalp atışlarını sürdürmesinde uzun vadede paydaşlarının faydasına olacaktır. Bu zor zamanlarda küçük işletmelerimizi desteklemeliyiz ve bu çok pratik bir adım olabilir"** diyor. ■

45

ŞİLİ'DE KOMÜNİST BİR BELEDİYE KORONA KRİZİNE KARŞI KAMUCULUĞUN ÖNEMİNİ GÖSTERİYOR

“

Serbest piyasa mantığının altını çizdiği özelleştirme furyası, ulus ötesi şirketlere muazzam kazançlar sağladı ve **doğal kaynakları insanların kontrolü yerine özel şirketlerin kontrolüne bıraktı.**

”

Hızlı ekonomik büyümesiyle Şili, sıklıkla Latin Amerika'nın **'model ülkesi'** olarak tanıtılmaktadır. Bununla birlikte, mevcut korona krizi acı verici bir şekilde gösteriyor ki bu ekonomik büyüme büyük bir maliyete sahip. Onlarca yıl süren neoliberal doktrin milyonlarca insanın temel ihtiyaçlarını karşılayamadı ve servet azınlığının elinde yoğunlaştı. Bu durum, zaten ağır şartlarda yaşayan kitleleri krizin yükünü taşımaya zorluyor. Serbest piyasa mantığının altını çizdiği özelleştirme furyası, ulus ötesi şirketlere muazzam kazançlar sağladı ve doğal kaynakları insanların kontrolü yerine özel şirketlerin kontrolüne bıraktı. Son kırk yıl boyunca, merkezi hükümetin iktidarı güçlendirildi. Özelleştirme

politikaları, vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını ve demokrasiyi zayıflattı.

Bu değişiklikler, Şili nüfusunun bir kısmı tarafından gözü kapalı kabul edilmedi. 2011'den beri Şili, neoliberal ekonomik modelin olumsuz sonuçlarını protesto eden çeşitli öğrenci ve çevre hakkı savunucularının eylemleriyle çalkalanıyor. 2019 yılının Ekim ayında ülke çapındaki gösteriler bunun en son örneklerinden biri, ancak diğer alanlarda da kamusal alan ve gücün geri kazanılması yoluyla bu modele karşı koymak isteyen girişimlerin ortaya çıktığını görüyoruz. Yerel yönetimlerin kamusal hizmetleri yeniden eline almasını savunan bu tür inisiyatifler neoliberalizmden kurtuluşun önünü açacak yol haritaları sunmaktadır. ►

DOSYA KONUSU

RECOLETA VE AÇIK ÜNİVERSİTE

Recoleta, 157.851 nüfusu olan nispeten küçük bir belediyedir. Sakinlerinin çoğu diğer Güney Amerika ülkelerinden veya Karayipler'den gelen göçmen işçilerdir. Şili Komünist Partisi üyesi Daniel Jadue, 2012 yılından bu yana Recoleta Belediye Başkanı'dır. Jadue, katılım temelli yerel kalkınma yoluyla kamu mülkiyetini geri kazanacağına söz vererek ve kamu hizmetlerini bir iş ve kâr meselesine dönüştüren pazar tabanlı çözümleri reddederek seçimi kazandı. Yaşadığı zorluklardan biri hizmet sağlama gider-

leriydi: Belediyenin özel şirketlerle sürdürdüğü verimsiz sözleşmeler nedeniyle hizmet sunum maliyetleri yüksekti. Bu nedenle yeni Belediye Konseyi, vatandaşlar için önemli olan alanlarda yeni kamu hizmetleri yaratmaya çalıştı. Bunlardan biri eğitimdi.

Bu bağlamda, yerel hükümet Recoleta Açık Üniversitesi'ni (Universidad Abierta de Recoleta, UAR) yarattı. Amaç; eğitime erişimi geliştirmek ve eleştirel, özgür ve aktif vatandaşlığı teşvik etmektir. UAR, ilham kaynağı olarak Avrupa ve Latin Amerika'daki Açık Üniversitelerin başarıları kullanılarak geliştirildi ve 2019'un bahar döneminden bu yana faaliyet gösteriyor. ►

“*UAR'ın benzersiz bir özelliği hem üniversite tarafından sunulan hem de çevrimiçi kurslara katılmak isteyen herkese -uluslararası öğrencilere de açık- ücretsiz olmasıdır.*”

İnisiyatifi hayata geçirmek için Belediye hem yerel hem de çeşitli üniversiteler ve eğitim kurumları ile ortaklıklar kurdu. UAR'ın benzersiz bir özelliği hem üniversite tarafından sunulan hem de çevrimiçi kurslara katılmak isteyen herkese -uluslararası öğrencilere de açık- ücretsiz olmasıdır. Bu nedenle, Şili'nin geri kalanında görülen özel eğitim sistemine radikal bir alternatif temsil ediyor. Bugün, UAR çeşitli disiplinlerde 150 ders sunuyor.

RECOLETA MODELİ VE ÖTESİ

Recoleta, kendini insanları ve ihtiyaçlarını merkeze koyan bir komün olarak şekillendirdi. Ancak üniversite Santiago komününe ilham almak için sebep veren tek şey değil. Uygun fiyatlı konutlara yatırım yapılmasını sağlayan yerel bir devlet konut projesi olan **'Recoleta Halk Emlak Ajansı'** ile iyi gelir ve çalışma haklarını güvence altına alan temizlik hizmetleri için yeni bir işçi kooperatifi gibi diğer girişimler de kamu mülkiyeti modelini Recoleta şehrinde teşvik etmeye çalışıyor. Birincisi, düşük gelirli aileler için 38 daireden oluşan bir konut kompleksi inşa etmeye başladı ve gelecek için 90 daire daha planlanıyor.

Ayrıca, 2015 yılına kadar Recoleta, halk sağlığı sistemini kullanan komün sakinleri için ucuz ilaç sunan bir belediye eczanesi olan **"halk eczanesi"** olarak adlandırılan sistemi kuran ilk belediye oldu. Şili'de özel eczaneler başlıca ilaç tedarikçisidir ve ilaç fiyatları yüksek ve düzensizdir. Devleti doğrudan tıbbi ürün tedarikçisi olarak kullanarak ve ulusal ilaç tedarikinden toplu alımlar yaparak, **'halk eczaneleri'** ilaç maliyetlerini düşürebiliyor. Bu, daha düşük gelire sahip olanların -korona salgını gibi sağlık krizlerinden en çok etkilenen yoksulların- yeterli sağlık hizmetlerine erişmelerini sağlıyor.

'Halk Eczaneleri Modeli' Şili'deki diğer yerel yönetimler tarafından da uygulanmaya başladı. Açık Üniversitenin başarısı ile birlikte bu, yerel yönetimlerin neoliberalizmin aşılmasındaki stratejik önemini göstermektedir. Mevcut düzeni değiştirme, sosyal ve çevresel adalet talep etme mücadelesinde Recoleta'nın örneği kesinlikle doğru yönde atılmış bir adımdır. Özellikle Şili'deki nüfusun güçlü bir çoğunluğunun, neoliberalizmin ülkedeki insanların yaşamlarındaki olumsuz sonuçlarına itiraz ettiği korona günlerinde. ■

KERALA COVID-19 MÜCADELESİNDE MODEL EYALETİR

<https://mronline.org/2020/04/16/kerala-is-a-model-state-in-the-covid-19-fight/>

16 Nisan 2020 Subin Dennis ve Vijay Prashad

Bu makale Bağımsız Medya Enstitüsü'nün projesi olan Globetrotter tarafından hazırlanmıştır.

50 KK Shailaja, Hindistan'ın güneybatısında 35 milyonluk nüfusa sahip olan Kerala eyaletindeki Sol Demokratik Cephe Hükümeti'nin Sağlık Bakanı'dır. 25 Ocak 2020'de Covid-19'un Wuhan-Çin'de ortaya çıkmasını görüşmek amacıyla üst düzey bir toplantı yaptı. Kendisini özellikle endişelendiren şey, Çin'in o bölgesinde öğrenim gören çok sayıda Keralalı öğrenci olmasıydı. Shailaja, 2018'de Kerala'yı vuran Nipah virüsü boyunca Bakanlık bünyesinde yönettiği hızlı ve etkin strateji nedeniyle yaygın bir övgü kazanmıştı. Virüsün Wuhan'dan yayılması halinde kaybedecek zaman olmadığını farkına vardı; Hükümet enfekte olması muhtemel insanları belirlemeli ve sonrasında test, önlem ve tedavi yöntemlerini oluşturmalıydı. 26 Ocak'ta Bakanlığın çalışmasını koordine etmek üzere bir Kontrol Odası oluşturdu.

Kerala Sağlık Bakanlığı Nipah virüsü kampanyası deneyimini kullanarak harekete geçti. İşe başlamak için 18 Komite oluşturdular ve eylemlerini değerlendirmek için günlük akşam toplantıları düzenlediler; bu toplantılardan sonra da Shailaja sakin ve mantık çerçevesinde neler olup bittiğini ve Bakanlığın ne yaptığını günlük basın toplantıları ile anlattı. ►

Bu basın toplantıları -ve sonrasında Başbakan Pinarayi Vijayan'ın toplantıları- ilk olarak halkın virüsün ciddiyeti hakkında eğitilmesi ve sonrasında ise onun ölümcüllüğünü yenmek için kitle kampanyasında yer alması gereken bir topluluğun ihtiyacı olan liderliği sağladı.

Wuhan'da koronavirüse yakalanan bir tıp öğrencisi evine döndü ve 30 Ocak'ta testi pozitif çıktı; akabinde virüs taşıyan iki öğrenci daha geri döndü. Kerala Sağlık Bakanlığı tarafından kurulan sistemle; [öğrenciler] test edildi ve izolasyon altına alındı. Virüsten kurtuldular ve ikinci veya doğrudan etkileşim kurmadıkları kişiler arasında yayılma (community spread) olmadı. Hükümet sistemi yürürlükten kaldırmadı, çünkü bu virüsün öldürücü olacağı ve o kadar kolay mücadele edilmeyeceği hemen anlaşıldı.

Mart ayı itibarıyla, büyük ölçüde insanlar Avrupa'dan Kerala'ya geldikçe, koronavirüste pozitif vakaların sayısı arttı. Kerala'nın nüfusu, dünya çapında çok sayıda öğrenim gören ve çalışan insanları nedeniyle olağanüstü derecede hareketlidir. Nüfusun bu uluslararası karakteri eyaleti salgına karşı duyarlı hale getiriyor.

ZİNCİRİ KIR

"Zinciri Kır" Kerala'daki Sol hükümet tarafından kullanılan bir slogandı. Fikir basitti: virüsü taşıyan insanlar diğerleri ile temas ettiğinde salgın

yayılır, onlar da daha fazla insanla temas ettiğinde virüs çok daha hızlı yayılır. Eğer virüsü taşıyan insanlar diğerleriyle temas etmezse, yayılım zinciri kırılır.

Ama virüsü kapıp kapmadığınızı nasıl bileceksiniz? Dünya Sağlık Örgütü bunu yapmanın tek yolunun insanları -anahtar semptomları gösteren herkesi- test etmek ve enfekte olanların kendilerini karantinaya almalarını sağlamak olduğunu söyledi. Çok çeşitli nedenlerle, büyük ölçüde halkın durumundan çok borsaların durumu ile ilgilenen hükümetlerin yetersizliği nedeniyle bu testlerin arzı yetersizdir. Örneğin; Hindistan Hükümeti sağlık harcamaları konusunda son derece özensiz: gayrisafi yurtiçi hasılanın sadece yüzde 1.28'ini sağlığa harcadı, bu da 1000 kişiye yalnızca 0,7 hastane yatağı düştüğü, ülkede sadece 30.000 ventilatör olduğu ve 100.000 kişiye yalnızca 20 sağlık çalışanı düştüğü (DSÖ'nün 22 olan standardının altında) anlamına geliyor. [Hükümet] küresel bir salgın için hazırlıklı değil.

Komünist ve sol partiler koalisyonu tarafından yönetilen Kerala Hükümeti şimdiye kadar Hindistan'da koronavirüs için en fazla sayıda örneği test etti. Hükümet "zinciri kırmak" için katı "temaslı izlemesi" yapıyor veya enfekte olmuş kişinin kimlerle temasa geçtiğini ve sonra o kişinin kimlerle temasa geçtiğini inceliyor, dolayısıyla ►

“ Kerala'nın nüfusu, dünya çapında çok sayıda öğrenim gören ve çalışan insanları nedeniyle olağanüstü derecede hareketlidir.

“

Bu kitlesel temizlik kampanyalarının, gönüllülerin toplumu “zinciri kırma”nın toplumsal gerekliliği üzerine bilgilendirmesi mümkün olduğu için, toplum üzerinde pedagojik bir etkisi oldu.

”

muhtemelen enfekte olmuş insanlar zincirinin tümü bilgilendiriliyor ve izolasyona alınıyor. Enfekte olmuş kişilerin yerini gösteren haritalar yayımlanıyor ve o sırada o yerlerde bulunan insanların tarama ve test edilebilmeleri için Sağlık Bakanlığı'na başvurmaları isteniyor. Haritalar sosyal medya ve GoK Direct, hükümetin telefon uygulaması aracılığıyla yaygın olarak dağıtılıyor. Yerel hükümet görevlileri ve ASHA sağlık çalışanları sahada (yerel kamu sağlığının taşıyıcı ayağı olan kadınlar) enfekte olan insanları bulma ve onların temas kurduğu kişilerin de izolasyon altında olmasını sağlama işini yapıyor.

FİZİKSEL MESAFE, TOPLUMSAL BİRLİK

Virüsün yüzeylerde kaldığı ve hava yoluyla taşındığı açık hale geldikçe Eyalet Hükümeti el temizleyicileri ve maske üretimi için kaynaklarını seferber etti. Bir kamu şirketi el temizleyicisi üretmeye başladı. Kadın Kooperatif Birimleri – Kudumbashree (4,5 milyon üyeli)- maske üretmeye başlarken Gençlik Hareketi –Hindistan Demokratik Gençlik Federasyonu- ve diğer örgütler de el temizleyicisi üretmeye başladı.

Yerel yönetimler kendi acil durum komitelerini kurdu ve kamusal alanları temizlemek için gruplar oluşturdu. Hindistan Komünist Partisi'nin (Marxist) öncü kitleleri otobüsleri temizledi ve yolcuların el ve yüzlerini yıkaması için otobüs

duraklarına lavabolar yerleştirdi. Kerala'daki en büyük sendika federasyonu –Hindistan Sendikalar Merkezi- işçilere kamusal mekanları dezenfekte etmeleri ve karantinanın bir sonucu olarak sıkıntı çeken iş arkadaşlarına destek olma çağrısı yaptı. Bu kitlesel temizlik kampanyalarının, gönüllülerin toplumu “zinciri kırma”nın toplumsal gerekliliği üzerine bilgilendirmesi mümkün olduğu için, toplum üzerinde pedagojik bir etkisi oldu.

Dünyanın yoğun nüfuslu bir bölgesinde karantina kolay bir iş değildir. Hükümet hastaları karantina altına almak amacıyla Koronavirüs Bakım Merkezleri kurmak için boş binaları devraldı ve evde karantina altına alınması gereken ama aşırı kalabalık evlerde olan insanlar için hükümetin başlattığı olanaklara erişmeleri amacıyla düzenlemeler yaptı. Karantinada ve bu merkezlerde olan herkes yerel yönetimler tarafından beslenecek, bakımı sağlanacak ve tedavi masrafları eyalet tarafından karşılanacak.

Fiziksel izolasyon ve karantina ile ilgili önemli bir sorun; duygusal sıkıntıdır. Hükümet 241 danışmandan oluşan çağrı merkezleri kurdu, -şimdiye kadar- durumdan korkan veya endişeli olan yaklaşık 23.000 kişi için danışma oturumları düzenledi. Hindistan Komünist Partisi'nin (Marxist) politbüro üyesi olan Başbakan Pinarayi Vijayan bir tür baş terapist haline geldi. Basın toplantıları gürültülü değil. Toplantılarda ▶

hükümet olanaklarını nezaket ve ağırbaşlılıkla kullanması gereken insanlara atıfta bulunuyor. Vijayan, “Fiziksel Mesafe, Toplumsal Birlik! Bu dönemde sloganımız bu olmalı” diyor.

DESTEK

Hindistan Başbakanı Narendra Modi koronavirüse karşı tuhaf bir tavır aldı. Kısmi bir sokağa çıkma yasağı çağrısında bulundu ve Hintlileri, sanki bu virüsü korkutacakmış gibi, alenen el çırpıma ve kap-kacak çalmaya teşvik etti. Aslında, onun sağ partisinin destekçileri virüsün gürültü ile öldürülebileceğini iddia eden mesajları dolaşıma soktu. Kerala'nın Başbakanı, Modi'nin sönük konuşması ile aynı günlerde, 270 milyon dolarlık bir destek paketi açıkladı. Paket, kadın kooperatifi Kudumbashree aracılığıyla ailelere kredi verilmesini, kırsal istihdamı koruma programı için daha yüksek tahsisatı, yaşlılar için iki aylık emekli maaşı ödemesini, ücretsiz tahıl ve restoranların sübvansede edilmiş oranlardan yiyecek sağlamasını içeriyordu. Borç ödemelerinin faizi ile birlikte su ve elektrik faturası ödemeleri de ertelenecekti.

Eyalette, Sol hükümetin 2006'dan 2011'e olan görev süresi boyunca -tam da dünya genelindeki halk sağlığı sistemleri 2008/2009 finansal krizinden sonra alınan kötü kararların bir sonucu olarak erozyona uğradığında- modernize edilen görece güçlü halk sağlığı sistemini desteklemek için para hızla aktıldı.

TEYAKKUZ

Neoliberalizmin büyük zaferlerinden birisi; sadece savaş ve para ile ilgilenen zayıf bir devletin, insanların iyiliğini düşünen güçlü kuruluşları olan bir devleti otoriterleşme olarak tasvir etmesidir. Bu nedenle -çok daha büyük ölçekteki- Çin'in ve -Hindistan içinde bir eyalet olan- Kerala'nın virüs salgını ile nasıl mücadele edebildiği tahayyül edilememektedir. Hem Çin hem de Kerala'da

toplumsal kuruluşlar nispeten güçlü olmaya devam etmektedir ve daha da fazlası, aktif sosyalist partileri olan dünyanın bu bölgelerindeki politik ortam, parti üyeleri ve kitle örgütlerinin üyeleri arasında, virüse karşı mücadele etmek amacıyla zaman ve enerjilerini vermeleri için gönüllülük ruhunu çağırabiliyordu.

Covid-19'a karşı mücadele bitmedi. İhtiyat önemli. Aşıların test edilmesi ve onaylanması gerekiyor; Çin'de Kübalı doktorlar tarafından etkin şekilde kullanılanlar da dahil olmak üzere daha iyi tedavilerin çalışılması ve paylaşılması gerekiyor. Ancak bir kişi bile ihtiyatlı olsa, Kerala gibi yerlerden çıkarılan derslerin özümsemesi gerekiyor.

Bir salgında rasyonel bir insan, korkunun hakim olduğu ve damgalanmanın kolektif eylemin panzehiri olduğu bir toplumdan, kapitalizmden ziyade sosyalizmin kuralları tarafından yönetilen bir toplumda, insanların bir virüsün üstesinden gelmek için bir araya geldiği bir toplumda yaşamayı ister.

Subin Dennis Hakkında: Tricontinental: Institute for Social Research'de iktisatçı ve araştırmacıdır. Hindistan Öğrenci Federasyonu'nun Delhi Eyaleti başkan yardımcısıydı.

Vijay Prashad hakkında: Hindistan tarihçisi, editör ve gazetecidir. Bağımsız Medya Enstitüsü'nün projesi olan Globetrotter'ın yazarı ve baş muhabiridir. LeftWord Books'un baş editörü ve Tricontinental: Institute for Social Research'ün direktörüdür. The Darker Nations: A People's History of the Third World (The New Press, 2007), The Poorer Nations: A Possible History of the Global South (Verso, 2013), The Death of the Nation and the Future of the Arab Revolution (University of California Press, 2016) and Red Star Over the Third World (LeftWord, 2017) dahil yirmiden fazla kitap yazmıştır. Frontline, The Hindu, NewsClick, AlterNet ve BirGün için düzenli olarak yazmaktadır. ■

İKİZ KRİZ

KARŞISINDA ŞEHİRLERİN GELECEĞİ

Marta Olazabal¹, Sarah Collebrander²

Ocak ayından önce dünya üzerindeki birçok insan Wuhan adını duymamıştı. Bugün, Çin'in 11 milyon nüfuslu bu mega şehri, pandeminin doğduğu yer olarak kötü bir üne sahip.

Wuhan gibi şehirlerin küresel bağlantıları, Covid-19'un yeryüzüne hızlı yayılmasına neden oldu. Buralarda yaşamayı ve çalışmayı avantajlı hale getiren şehrin temel özellikleri olan yoğunluk ve dinamizm şimdi bir tehdit haline geldi. Küresel ekonomik ve kültürel başkentler ilk etkilenen yerler oldular: Hong Kong, Londra, New York, Milan, Seul. Eskiden canlı şehir hayatıyla anılan yerler şimdi kapatılmış durumdadır: Bounes Aires, Cape Town, Delhi, Madrid, San Fransisco.

ŞEHİRLER VE İKLİM İÇİN KRİTİK NOKTA

Bu zamanda ilk odaklanmamız gereken insan hayatını ve gelirlerini korumak olmalıdır. İleriye bakıldığında ise pandeminin gelecek yıllarda şehir hayatını şekillendirebileceğini görüyoruz. Bu yıllar aynı zamanda iklim değişikliği için de çok önemli.

Covid-19'un yakın dönemli etkisinin, sera gazı salınımında olağanüstü düşüş olacağı yönünde. Çin'deki kapanma ülkenin karbondioksit salınımını 4'te 1 oranında düşürdü. Dünya, karbon salınımında bugüne kadar ki en büyük düşüşü -2019 yılına göre yüzde 4 azalma- görmek üzere. Kapanma bittikten sonra sera gazı salınımı düşmeye devam etmek zorunda fakat aynı zamanda

bunun maliyeti de eşit bir şekilde dağıtılmak zorunda.

Zenginler pandemiye yenebilir; gelirlerini elde etmeye devam ediyorlar, evleri daha geniş olma eğiliminde ve büyük ölçüde bu yeni riskle daha iyi sağlık koşullarındayken karşılaştılar. Fakat şehrin yoksul mahallerinde yaşayanlar bunu yapamayabilir. Milyonlarca insan doğal ışık ve yeşil alanı olmayan apartmanlara kapatılmış durumda. Milyonlarca insan, düşük ücretli ve özellikle Covid-19'a karşı savunmasız temel işlerde çalışıyor: otobüs şoförleri, bakıcılar, temizlikçiler, polisler, öğretmenler, süpermarket çalışanları ve tabii ki sağlık çalışanları. Milyonlarca insan kötü beslenme ve diyabet gibi yoksullukla alakalı sağlık sorunlarına sahip. ▶

Gecekondu bölgelerinde yaşayan yoksullar daha kötü koşullarla karşı karşıyalar. Musluk suyu gibi temel hizmetler olmadan el yıkamak zordur. Aşırı nüfus, sosyal mesafelenmenin olmaması anlamına gelir. Gündüzleri çalışmak için dışarı çıkmayanlar, akşamları ailesine bakamaz. Çalışmak için yola çıkanlar en yüksek bulaşma oranıyla karşı karşıya. Barcelona'dan Bounes Aires'e, Londra'dan Lagos'a yoksulluk, sağlık ve şehirlerdeki risk arasındaki ilişki açık hale geliyor.

Orta vadede iklim değişikliği; karar alıcılar kamu sağlığı ve ekonomik toparlanmaya odaklanacağı için geri plana atılabilir. Bu durumda, sera gazı salınımı yeniden hızlıca artacaktır. Daraltılmış yaşam alanlarında kısalan sosyal mesafe, kamu otoritelerinde şehrin dışına yayılma arzusunu ateşleyebilir. Bu, iklime verdiğimiz zarar arttırarak ve insanların uyum becerilerini düşürerek, ekosistem hizmetlerini ve biyoçeşitliliği tehdit edecektir. Wuhan'da şimdiden gördüğümüz gibi, toplu taşıma kullanımındaki korku özel araçların yüksek ölçekte kullanımına neden olabilir. Aynı zamanda, bina dönüşümleri, elektrikli araçlar ve güneş panelleri, yüksek maliyetleri nedeniyle kriz zamanında makul olarak görülmebilir.

Yine de düşük karbonlu kentsel gelişme, kamu sağlığını geliştirmek ve kapsayıcı ekonomik gelişmeyi desteklemek için en iyi yollardan birisidir. Şehirlerde düşük karbon önlemleri, düzenli işler yaratıp, hava kalitesini artırıp, enerji güvenliğini geliştirirken yaklaşık 24 trilyon dolar geri dönüş sağlayabilir.

YENİ YATIRIMLARIN İKLİM DOSTU OLMASINI SAĞLAMAK

Bulaşma oranları düştüğünde ve test kapasitesi geliştiğinde, ulusal destek paketleri bu kentsel fırsatı kaçırmamalıdır. Nasıl? Uygun fiyatlı konutlara ve temel hizmetlere yatırım yapılmalı,

şehir sakinlerinin zorluklarla başa çıkmasını sağlamak için alınan mali tedbirlerin kalbinde yer almalıdır. Jakarta'nın, Nairobi ve Rio de Janeiro'nun kenar mahallelerinde, yeni su dağıtım yerleri daha şimdiden kuruldu. Bu sayede insanlar ellerini daha sık yıkayabiliyor. Temiz içme suyu ve sağlığa erişim yani koronavirüs olmasa da öncelik olmalıdır.

Yürüyüş yollarını ve bisiklet şeritlerini genişletmek de önemli olacaktır. Bu insanlara güvenli ve pahalı olmayan bir şekilde semtlerinde gezme imkanı verecektir. Berlin, Bogota ve Mexico City, kritik işçilerin güvenli seyahat etmesi ve diğer eve kapatılan şehir sakinlerinin güvenle spor yapabilmeleri için şimdiden yolları bisiklet şeridine çevirdi. Eğer kapatılma devam ederse, daha güvenli ve daha yeşil sokaklar şehir parkları üzerindeki baskıyı da azaltacaktır.

Merkezleşmemiş yenilenebilir enerjilere ve elektrikli araçların şarj altyapısına yapılacak yatırımlar, hızlıca iyi ve yerel istihdam yaratabilir. Tek başına güneş enerjisi endüstrisi, ABD'de 2019 yılında çeyrek milyon istihdam yarattı. Bu yatırımlar aynı zamanda, Covid-19'lu insanların çok yüksek ölüm oranlarıyla ilgili olan toksik hava kirlenmesinin de önüne geçebilmektedir.

Böyle çalkantılı ve riskli zamanlarda ileriye bakmak ve başka bir varoluşsal krize hazırlanmak zordur. Fakat bunu yapmak zorundayız. Eğer iklim değişikliği, pandemi dalgası sırasında şehirlerdeki önceliklerimiz arasından çıkarsa, küresel ısınmayı 1.5 derecenin altında tutmak mümkün olmaz.

Ulusal hükümetler daha kapsayıcı, sürdürülebilir şehirleri mali teşviklerin merkezine koyarlarsa daha hızlı bir ekonomik toparlanma ve gelecekteki şoklara karşı daha büyük bir direnç temin edebilirler. ■

Yazının orijinal linki: <https://theconversation.com/the-future-of-cities-in-the-face-of-twin-crises-136765>

1 Araştırma Görevlisi, Basque İklim Değişikliği Merkezi

2 Coalition for Urban Transitions, World Resources Institute

AYIN RÖPORTAJI

NOAM CHOMSKY

“BİR ŞEYLER YAPABİLİRSİNİZ”

Noam Chomsky Kimdir?

1928, Philadelphia doğumlu. Halen Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde (MIT) Dilbilim ve Felsefe Bölümü'nde profesör olarak akademik çalışmalarını yürütmektedir. 11 Eylül saldırısından üç saat sonra kaleme aldığı, Z Magazine aracılığıyla bütün dünyada okunan yazısının da örneklediği gibi, dünyanın sayılı muhalif aydınlarından olan Noam Chomsky'nin Türkçe'de yayımlanan bazı eserleri şunlardır: *Kader Üçgeni* (İletişim, 1993), *Medya Gerçeği* (Tüm Zamanlar, 1994), *Medya Denetimi* (Tüm Zamanlar, 1995), *Dünya Düzeni: Eskisi Yenisi* (Metis, 2000), *Yeni Dünya Düzeninde Yalanlar ve Gerçekler* (Mavi Ada, 2000), *Dil ve Zihin* (Ayraç, 2001), *Amerikan Müdahaleciliği* (Aram, 2001)

Soru: Sayın Chomsky, temel bir soru ile başlayalım. Şu an içinde bulunduğumuz durumu ve bizi buraya getiren siyasi tercihleri nasıl yorumlamalıyız?

Her şeyden önce, bu salgının kökenini anlamalıyız; salgının ortaya çıkmasına neden olan şey kapitalist sistemin kendi çıkarı için oluşturulan manipülasyonlardır. Bunun farkında olmazsak ilerleyen zamanlarda muhtemelen daha kötü bir şekilde tekrarlayacaktır. Öncelikle anlamamız gereken nokta burasıdır.

İkincisi, devam eden ve bunların hepsini gölgede bırakan küresel ısınma nedeniyle, bundan ciddi bir maliyetle çıkacağız. Kutupların hızla erimesinden kurtulamayacağız. Çağdaş sermayenin buna nasıl baktığını anlamak istiyorsanız, Trump'ın bütçesine bir göz atın. Bunun normal kapitalist sistemlerin patolojik bir uç noktası olduğu doğrudur ve belki de örnek olarak kullanmak adil değildir, ancak bugün bu gerçekle birlikte yaşıyoruz.

10 Şubat'ta salgın şiddetlenirken ve durum daha da kötüleşirken, Trump bütçe önerileriyle çıktı. Onlar neydi? İlk nokta: Hükümetin sağlıkla ilgili harcamalarının azaltılmasına devam edilecek. Görev süresi boyunca özel güce ve servete, şirketlerin gücüne fayda sağlamayan herhangi bir şeyin finansmanını azaltacak. Böylece hükümetin sağlıkla ilgili tüm programları kademeli olarak yok edilecek.

10 Şubat'la devam edelim. Bu nedenle Hastalık Kontrol Merkezi (CDC) ve sağlıkla ilgili diğer departmanların daha az finanse edilmesini önerdi. Ancak bütçede fosil yakıt endüstrisine daha fazla sübvansiyon vardı. Öyleyse, şimdi mümkün olduğu kadar çok insanı öldürmekle kalmayalım, tüm toplumu yok etmeye çalışalım. Kelimelerin anlamı budur. Tabii ki, ordu ve ünlü Meksika sınırına ördüğü duvarı için bütçede daha fazla fon vardı.

Ancak bu iki şey, sosyopatik Beyaz Saray'da vurgulanan suçluluğun bir göstergesi olarak çok net bir şekilde göze çarpıyor. Ancak elbette, Trump bunların hepsi için suçlanamaz. Geriye gitmek ve buraya nasıl geldiğimizi düşünmek iyi olur.

2003'teki SARS salgınından sonra - aynı zamanda bir koronavirüs - bilim adamları tarafından, bir veya daha fazla koronavirüsün diğer türlerinin, muhtemelen daha ciddi bir salgınla geri geleceği iyi şekilde anlaşılmıştır. Ancak anlamak yeterli değildir. Birinin topu alıp onunla koşması gerekiyor. Şimdi iki olasılık var. Birincisi ilaç şirketleri, ama onlar normal olarak kapitalist mantığı takip ediyorlar; yarı kâr edecek şeyi yapıyorlar. Yani, ilaç şirketleri aslında hiçbir şey yapmadı. Yapılabilecek şeyler vardı. Dolaşan bol miktarda bilgi vardı. Bilim adamları ne yapacağını biliyorlardı. Hazırlıklar olabilir. Birisi bunun bedelini ödemek zorunda. İlaç şirketleri değil. Akılcı bir dünyada, hatta Ronald Reagan'dan önce kapitalist bir dünyada bile, hükümet devreye girip yapabilir.

Devlet tarafından başlatılan ve finanse edilen bir programla çocuk felci ortadan bu yolla kaldırıldı. Jonas Salk aşiyi keşfettiğinde, patentinin alınmaması konusunda ısrar etti. **“Tıpkı güneş gibi halka açık olmalı”** dedi. Bu hala kapitalizm ama alay edilen kapitalizm. Bu Ronald Reagan tarafından yapılan bir vuruşla sona erdi. Hükümet çözümün değil, sorunun kendisi. Vergi cennetlerini yasallaştıralım. Saf soygunda onlarca trilyon dolara mal olan hisse senedi geri alımlarını yasallaştıralım.

Hükümet, özel sektörün başı belaya girdiğinde çözümdür. Ancak halkın bir şeye ihtiyacı olduğu zaman, hükümet çözüm sunmaz. Yani, 2003'e geri dönersek, hükümet devreye giremedi. Obama, Ebola krizinden sonra sorunların olduğunu fark etti. Bir şeyler yapmalıyız diye düşündü. ►

Obama birkaç şey yaptı. Bunlardan biri vantilatörler için sözleşme yapmaya çalışmaktı. Vantilatörler şu anda sistemdeki büyük darboğazdır. Hemşireleri yarın kimin öldüreceğine karar vermeye zorlayan şey budur. Yeterli değil, ancak Obama yönetimi yüksek kaliteli, düşük maliyetli vantilatörlerin geliştirilmesi için sözleşme yaptı. Şirket, projeyi bitiren daha büyük bir şirket tarafından hızla satın alındı -kendi pahalı vantilatörleri ile rekabet ediyordu- ve sonra hükümete döndü ve sözleşmeden çıkmak istediklerini söyledi, yeterince karlı değildi.

Bu vahşi kapitalizm. Sadece kapitalizm değil, neoliberal kapitalizm. Daha da kötüleşiyor. Bu yılın Ocak ve Şubat aylarında, ABD istihbarat servisleri Beyaz Saray'ın kapısını çaldı ve "Hey, gerçek bir kriz var. Bir şey yap" dedi. Hükümet yapamadı. Ancak Trump yönetimi bir şey yapıyordu, yani ticaret dengesini iyileştirmek için Çin'e ve diğer ülkelere vantilatörler ihraç ediyordu. Bu Mart ayına kadar sürdü.

Şimdi onları gönderen aynı üreticiler ve nakliye şirketleri onları geri getiriyor, çifte kar. Biz bununla yaşıyoruz. Kolayca devam edebilir. Yani, her şeye tekrar bakarsanız, tabanda muazzam bir piyasa başarısızlığı var. Piyasalar işe yaramıyor. Bazen ayakkabı satmak için işe yarayabilir, ancak önemli bir şey olursa, bunların hiçbiri işe yaramaz. Milton Friedman ve diğerlerinin işaret ettiği gibi çalışmalısınız: sadece açgözlülükle. Kendi refahınız, servetiniz, başka bir şey için bir şeyler yapıyorsunuz. Yerleşik bir felaket. Yani başlangıçta bir piyasa başarısızlığı var. Sonra kırk yıldır dünyanın dört bir yanından acı çektiğimiz vahşi kapitalizmin ekstra çekiç darbesi geliyor, neoliberalizm vantilatörlerin ötesine geçiyor.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki hastaneler bir iş modeli üzerinde çalıştırılmalıdır. Yani yedek kapasite yok. Normal zamanlarda bile çalışmaz. Ve ben de dahil olmak üzere birçok

insan en iyi hastanelerde bu konuda tanıklık edebilir. Ama bu biraz işe yarıyor. Ancak, bir şeyler ters giderse batırırsınız. Belki otomobil üretimi için sorun değil ama sağlık hizmetleri için işe yaramıyor. Sağlık sistemimiz tamamen uluslararası bir skandal. Ancak iş modeli, elbette, onu yerleşik bir felaket haline getiriyor.

Diğer bazı şeyler tartışılmayacak kadar gerçeküstü. USAID, habitat yıkımı ve küresel ısınma nedeniyle vahşi hayvan popülasyonlarında insanlarla daha yakın temas halinde olan virüsleri tespit eden çok başarılı bir programa sahipti. Çin'de de çalışmalar yaparak binlerce potansiyel virüsü tespit ediyorlardı. Trump önce finansmanlarını azalttı, ama sonra Ekim ayında enfes bir zamanlamayla programı sonlandırdı.

İçinde olduğumuz resim bu. Beyaz Saray'daki bir grup sadist sosyopat, çok daha geriye giden derin piyasa başarısızlıklarını perçinledi. Ve şimdi krizi daha da yoğunlaştırıyorlar. Zenginler bir sonraki dünyayı nasıl inşa edeceklerini görmek için beklemiyorlar. Şu anda üzerinde çalışıyorlar, doğru şekilde işlediğinden emin oluyorlar. Fosil yakıtlara yönelik daha fazla sübvansiyon alıyorlar, insanları kurtarabilecek, ancak karlara zarar verebilecek düzenlemelerini yok ediyorlar, hepsi gözümüzün önünde oluyor ve soru şu, buna dur diyecek bir kuvvet ortaya çıkacak mı?

Soru: *Bizim açımızdan, şu anda ABD'de çok sayıda itiraz görüyoruz. Birçok yerde grev var. İşçiler koronavirüse yanıt olarak örgütleniyor. İşverenler bundan bahsediyor mu ve bundan endişe duyuyorlar mı?*

Aslında, bildiğiniz gibi, her Ocak, kendilerini mütevazî bir şekilde "evrenin efendileri" olarak adlandıran çocuklar kayak yapmak, ne kadar harika olduklarından bahsetmek için İsviçre'nin Davos kentinde bir araya geliyorlar. Bu ►

Ocak toplantısı çok ilginçti. Köylülerin dirgenlerle geldiğini ve bunun için endişe duyduklarını görüyorlar. Yani, bir değişim var. Toplantının temasına bakıyorsunuz, "Evet, geçmişte kötü şeyler yaptık. Şimdi anlıyoruz. Şimdi kapitalizmde yeni bir dönem açıyoruz, sadece hissedarlarla değil, işçilerle ve nüfusla da ilgilendiğimiz yeni bir çağ açıyoruz ve biz çok iyi adamlar hümanist, inancınızı emanet edebilirsiniz. bize. Her şeyin yolunda olduğundan emin olacağız."

Ve ne olduğunu görmek oldukça ilginçti. İki ana konuşmacı vardı Trump, elbette açılış konuşmasını yaptı. Diğer konuşmayı Greta Thunberg yaptı. Çelişki harikaydı. İlk konuşma, ne kadar açgözlü olduğunu çığlık atarak anlatan bu çılgını ve yalanların sayısını bile sayamayız. İkinci konuşmada ise 17 yaşında bir kız sessizce dünyada olup bitenlerin gerçek ve doğru bir tanımını yaptı ve bu adamların yüzüne bakıp "Hayatlarımızı yok ediyorsunuz" dedi. Ve elbette, herkes kibarca alkışladı ve "Tatlı küçük kız. Okuluna geri dön" dedi.

Trump'a tepki özellikle ilginçti. Onu sevmiyorlar. Onun kaba ve itici duruşu, adanmış hümanistler olarak yansıtmaya çalıştıkları imajlarını etkiliyor. Ama onu seviyorlar. Ona bir dizi alkış hediye ettiler ve tezahürat yapmayı ihmal etmediler. Çünkü bir şeyi anlıyorlar: Bu adam, ne kadar kaba olursa olsun, kimin ceplerini dolduracağını ve nasıl dolduracağını çok iyi biliyor. Yani, ya olumlu tarafından bakabilir ve işleri oluruna bırakabiliriz ya da mücadele edebilir ve farklı bir dünya yaratabiliriz. Şimdi bunun için çok iyi bir fırsat. Bahsettiğiniz grevler, tüm dünya iktidarlarını protesto ediyor. Yoksul mahallelerde kurulan topluluklar kendi kendilerine yardım grupları oluşturuyor ya da yaşlılar için bir şeyler yapmaya çalışan insanlar bir araya geliyor. Bazıları şaşırtıcı.

Bu yüzden, Başkanın sadece bir canavar olduğu Brezilya'ya bakın. Onun için, tüm pandemi

sadece soğuk algınlığı. Brezilyalıların virüslere karşı bağışıklığı yüksek. "Biz özel insanlarız" vb. mantığıyla hükümet hiçbir şey yapmıyor. Valilerin bazıları bir şeyler yapıyor, ancak federal hükümet yapmıyor. Bunun en kötü sonuçları gecekondular mahallelerinde, fakirleşmiş bölgelerde, yerli bölgelerde olacak. Rio'daki favelalar gibi en kötü gecekondular bölgelerinde, su olmadığında ellerinizi birkaç saatte bir yıkamak veya bir odaya sıkıştığınızda kendinizi izole etmek biraz zordur. Ancak bu korkunç koşullar altında olabildiğince makul standartları dayatmaya çalışan bir grup var. Kim? Favelaları terörize eden suç çeteleri. Çok güçlüler, polis içeri girmekten korkuyor. Sağlık kriziyle başa çıkmak için örgütlendiler.

Ön cephedeki sağlık çalışanları gibi bu durum da size bir şey anlatıyor. Orada insan kaynakları var ve en beklenmedik yerlerde ön plana çıkabiliyorlar. Zenginlerden değil, şirketlerden değil, hükümetlerden değil, insanlar çetelerden umut anıyor.

Soru: *Sizce karantina sona erdikten sonra çoğu insan evlerinden aynı siyasi görüşlerle mi çıkacak?*

Göreceğiz. Kesinlikle bahsettiğimiz türde şeyler hakkında düşünmenin zamanı geldi. Neden bu durumdayız? Sadece bahsettiğimiz şeylerin değil, yüzeyde. Kuantum fiziği değil. Biraz düşün. Çok açık. Yani belki insanlar bunu yaparlar, belki de hükümet görevlileri tarafından kandırılmaya devam ederler. Fakir çalışan insanlardan şöyle mektuplar alıyorum: "Lanet olası liberaller tüm göçmenleri işlerimizi çalmak için getiriyor ve Trump bizi kurtarıyor." Tamam, belki bu görüşlerden kurtulmak mümkündür ancak kolay değil. ■

Bu röportaj Jacobin Mag dergisinden alınmıştır.

ANALİZ

“

*Bu nedenle İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak **Kriz Belediyeciliğine geçişimiz dünya yerel yönetim örnekleriyle karşılaştırıldığında çok doğru bir adım olarak karşımıza çıkmaktadır.***

”

60

Salgın döneminde ortaya çıkan belediyecilik uygulamaları bundan sonraki süreçlerde başat yönetim pratikleri olarak hafızalara kazınacaktır. Dünyanın farklı kentlerinde ortaya çıkan deneyim yerel yönetimlerin bu sürecin en asli unsurlardan biri olduğunu ve bundan sonraki süreçte daha etkin bir sorumluluk, yetki ve kaynak ile krizlere hazır olunmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak Kriz Belediyeciliğine geçişimiz dünya yerel yönetim örnekleriyle karşılaştırıldığında çok doğru bir adım olarak karşımıza çıkmaktadır. ►

61

Ho Chi Minh şehrinden Paris'e, Tel Aviv'den Kerala'ya Wuhan'dan Amsterdam'a örnekleriyle ortaya koyduğumuz çalışmaların ortaklaştığı belli noktalar var. Öncelikle merkezi iktidarın hiçbir engellemesi ile karşılaşmıyor tersine her düzeyde destekleniyor. İkincisi kentler idari, mali açıdan hiçbir vesayete tabi tutulmadan çalışmalarını yürütüyorlar. Üçüncüsü hiçbir ayrışma ve kutuplaşma olmadan kentlerin bütün sakinleri sürece aktif bir biçimde katılıyor ve geleceği birlikte inşa ediyorlar. İzmir Büyükşehir Belediyesi bu süreçte bütün İzmir'i örgütleyerek çok ciddi bir dayanışma ağı yarattı. Bu komşuluk, dayanışma ve ortaklaşma yeni bir kent anlayışı, yeni bir yönetim modeli, yeni bir örgütlenme sürecini

önümüze koymuştur. Kriz Belediyeciliği bu ihtiyaçtan meydana gelmiştir. Dünya kentlerindeki uygulamaları yakından takip ederek halkımız için en doğru uygulamaları yaşama geçirdik aynı anlayışla çalışmaya devam edeceğiz.

Salgının bütün insanlıkta yarattığı dayanışma duygusu, egemen dünya sisteminin ne denli sorunlar, krizler, hastalıklar üretmeye teşne olduğuna ilişkin sorgulamalar her alanda **“Yeni Durumu”** karşımıza çıkaracaktır.

Dünya Kent Gündemi, bundan sonraki sayılarda da kentlerin gündemini en iyi biçimde serimlemeye devam edecektir. ■

Dünya Kent Gündemi Yayın Kurulu

www.izmir.bel.tr

